

Wydział Samochodów i Maszyn Roboczych

POLITECHNIKA WARSZAWSKA

Teoria maszyn i podstawy automatyki
semestr zimowy 2019/2020

dr inż. Sebastian Korczak

Wykład 9

Transmitancja widmowa.
Klasyfikacja podstawowych obiektów
automatyki.

Transmitancja operatorowa

Dany jest liniowy niezależny od czasu układ typu SISO o ciągłym sygnale wejściowym $x(t)$ i wyjściowym $y(t)$

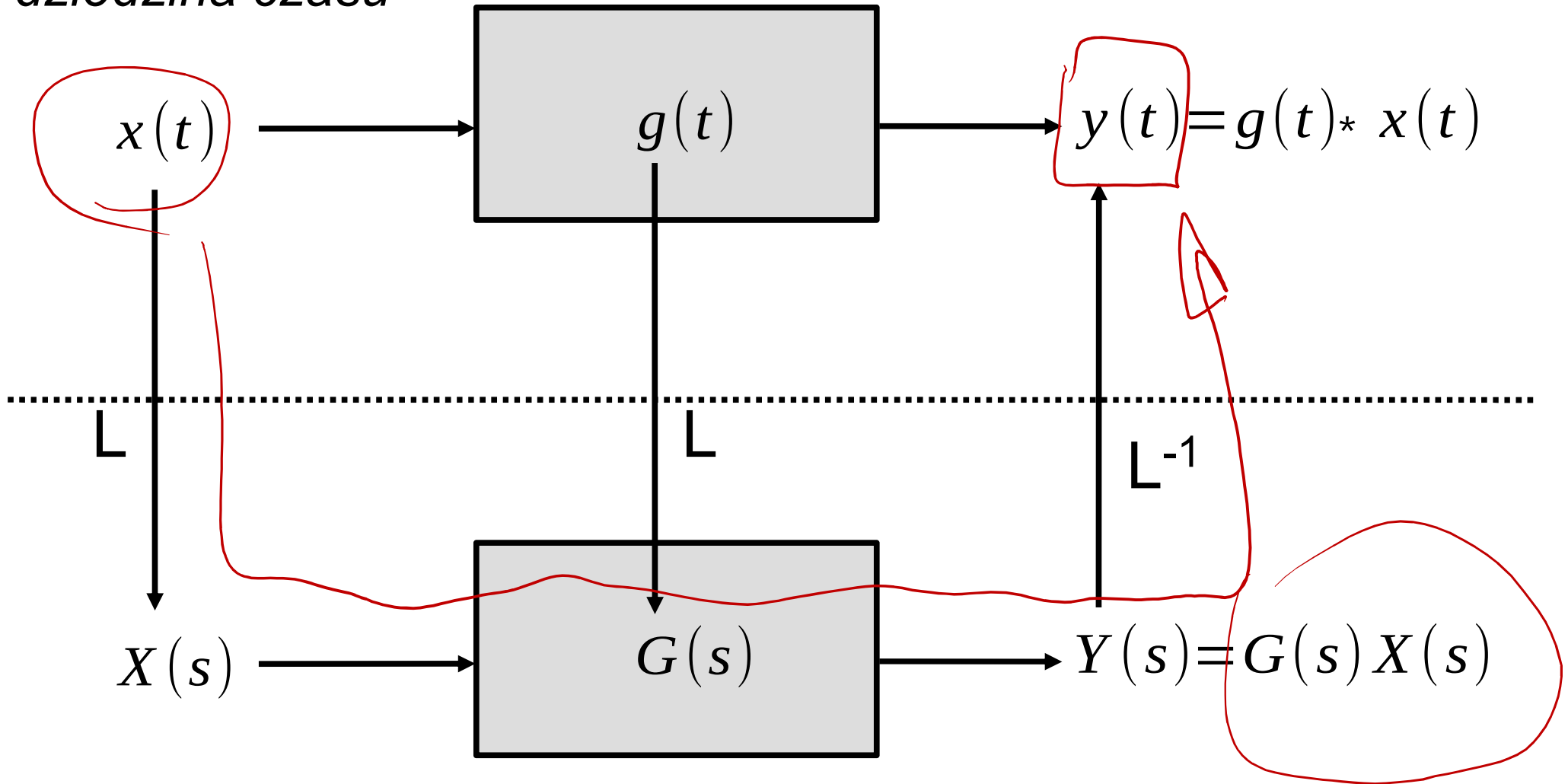
$$G(s) = \frac{Y(s)}{X(s)}$$

$Y(s)$ - transformata Laplace'a sygnału wyjściowego

$X(s)$ - transformata Laplace'a sygnału wejściowego

Wejście i wyjście

dziedzina czasu

dziedzina zespolona

Transmitancja operatorowa i widmowa

Transmitancja
operatorowa

$$G(s)$$

pełen opis dynamiki układu
(dla dowolnych sygnałów wejściowych)

Transmitancja operatorowa i widmowa

Transmitancja operatorowa

$$G(s)$$

pełen opis dynamiki układu
(dla dowolnych sygnałów wejściowych)

$$s = j\omega$$

Transmitancja widmowa

$$G(j\omega)$$

opis dynamiki układu w stanie ustalonym dla harmonicznego sygnału wejściowego

Transmitancja widmowa

wejście:

$$x(t) = \sin(\omega t)$$

wymuszenie harmoniczne

transmitancja: $G(s)$

wyście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

w stanie ustalonym

$$G(s) \xrightarrow{s=j\omega} G(j\omega) = P(\omega) + jQ(\omega)$$

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

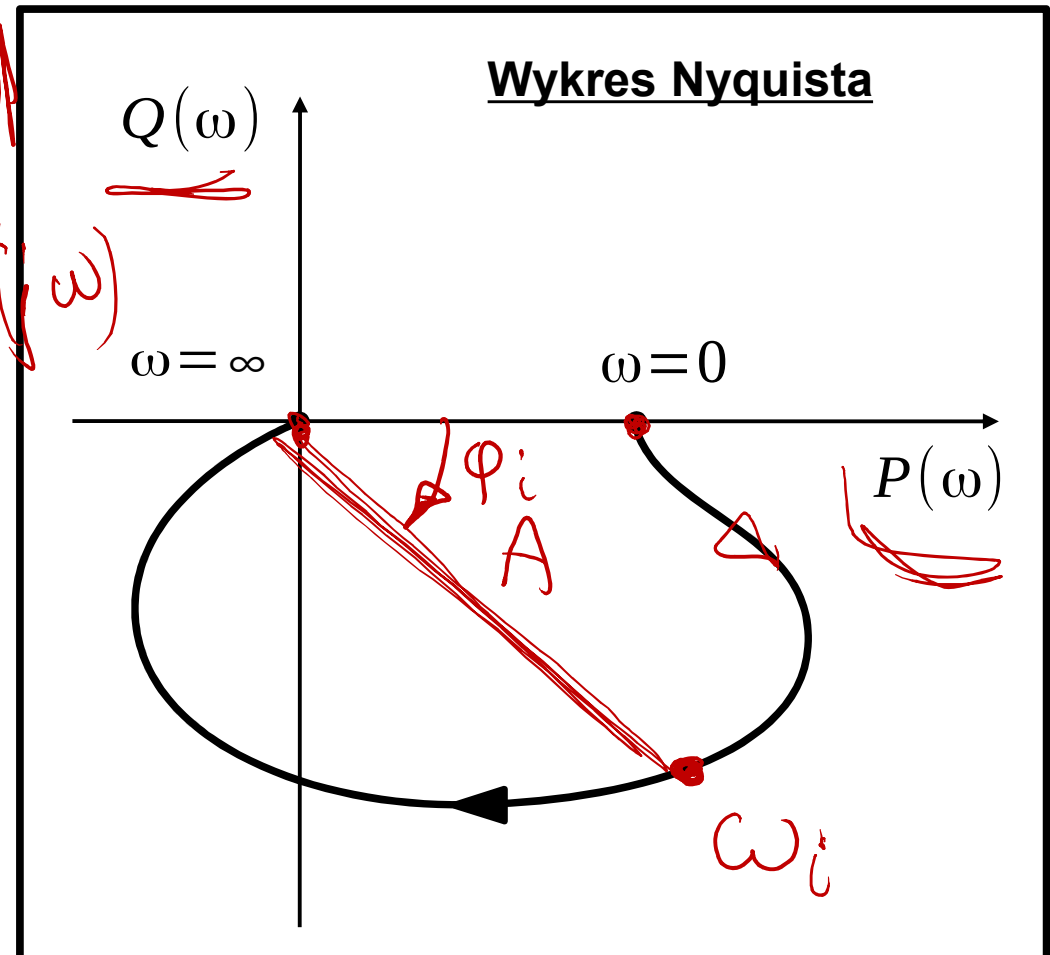
transmitancja: $G(s)$

wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

$$G(s) \xrightarrow{s=j\omega} G(j\omega) = P(\omega) + jQ(\omega)$$

$$A(\omega_i) = \sqrt{P^2 + Q^2} = |G(j\omega)|$$

$$\varphi_i(\omega_i) = \arctan \frac{Q}{P} = \text{Arg } G(j\omega)$$

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

transmitancja: $G(s)$

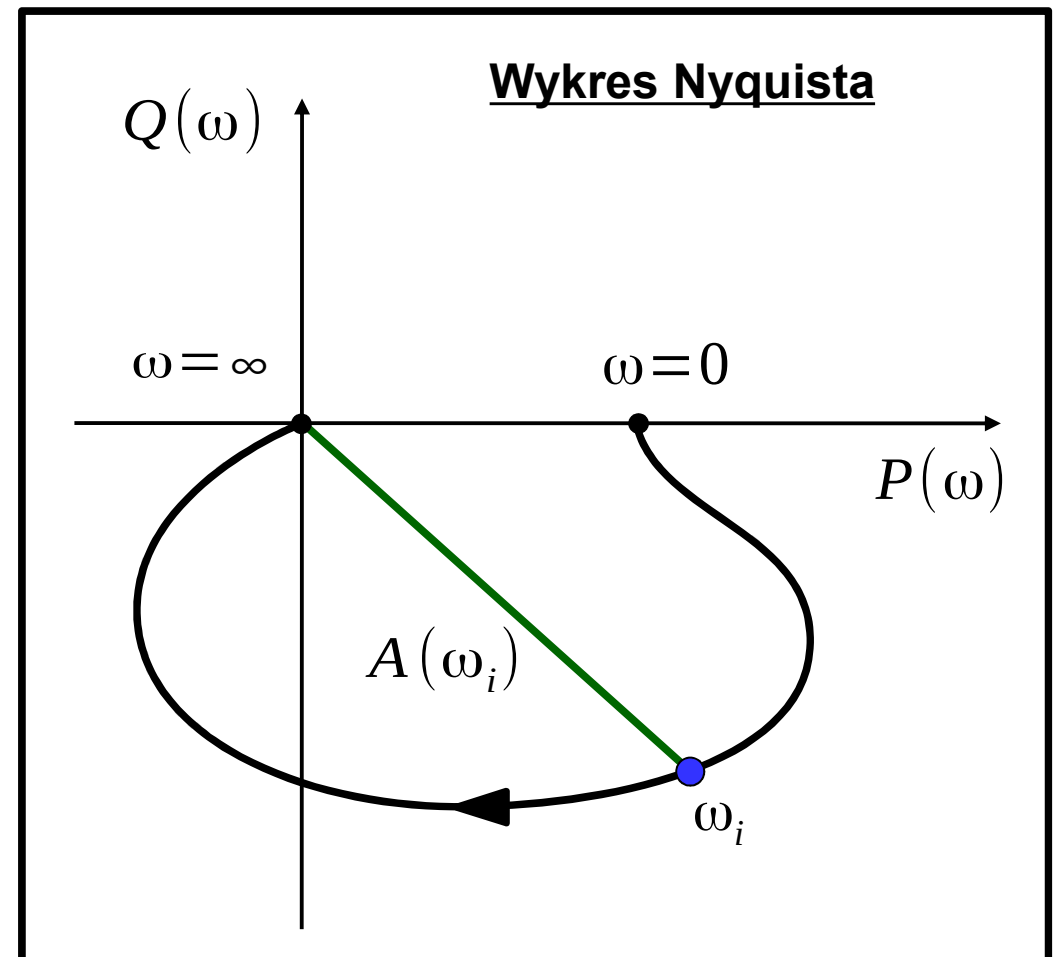
wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

$$G(s) \xrightarrow{s=j\omega} G(j\omega) = P(\omega) + jQ(\omega)$$

$$A(\omega) = |G(j\omega)| = \sqrt{P^2(\omega) + Q^2(\omega)}$$

wzmocnienie

$$\varphi(\omega) = \text{Arg } G(j\omega) = \text{arctg } \frac{Q}{P}$$

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

transmitancja: $G(s)$

wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

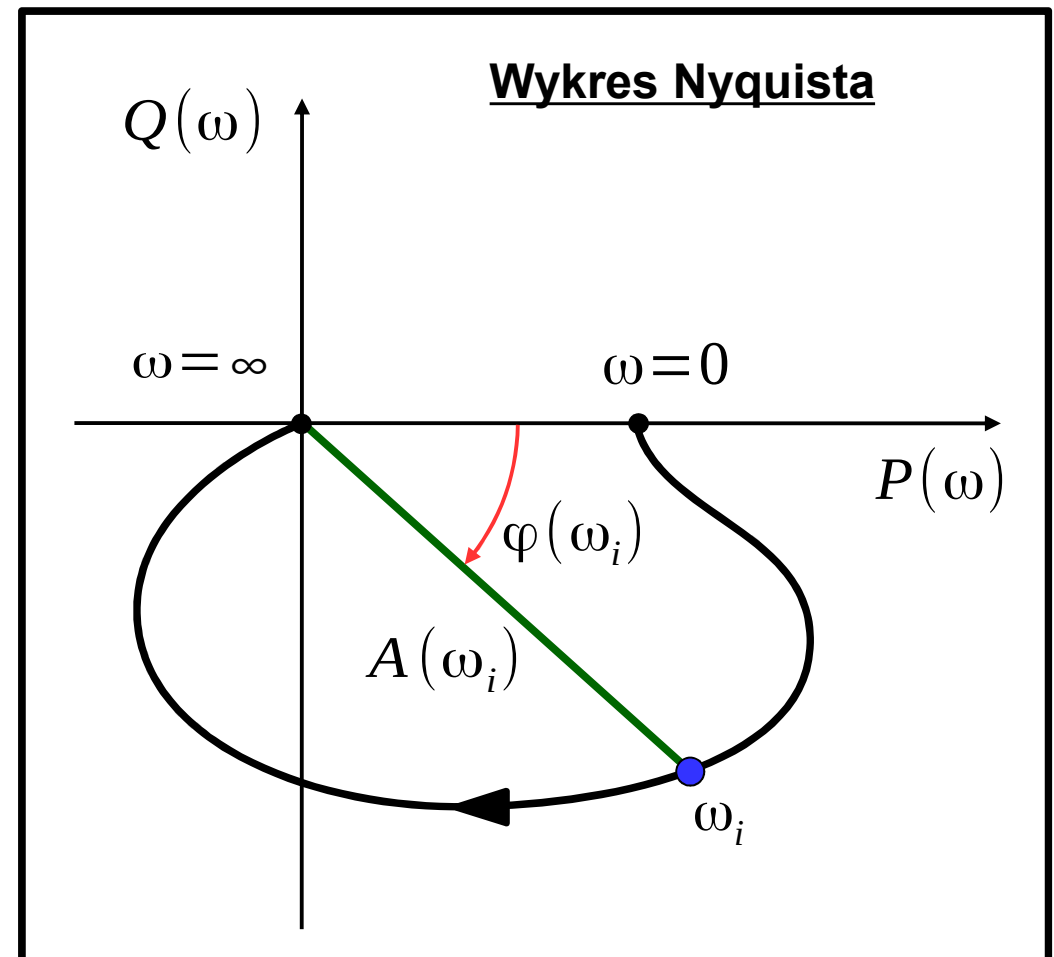
$$G(s) \xrightarrow{s=j\omega} G(j\omega) = P(\omega) + jQ(\omega)$$

$$A(\omega) = |G(j\omega)| = \sqrt{P^2(\omega) + Q^2(\omega)}$$

wzmocnienie

$$\varphi(\omega) = \text{Arg } G(j\omega) = \text{arctg } \frac{Q}{P}$$

opóźnienie

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

transmitancja: $G(s)$

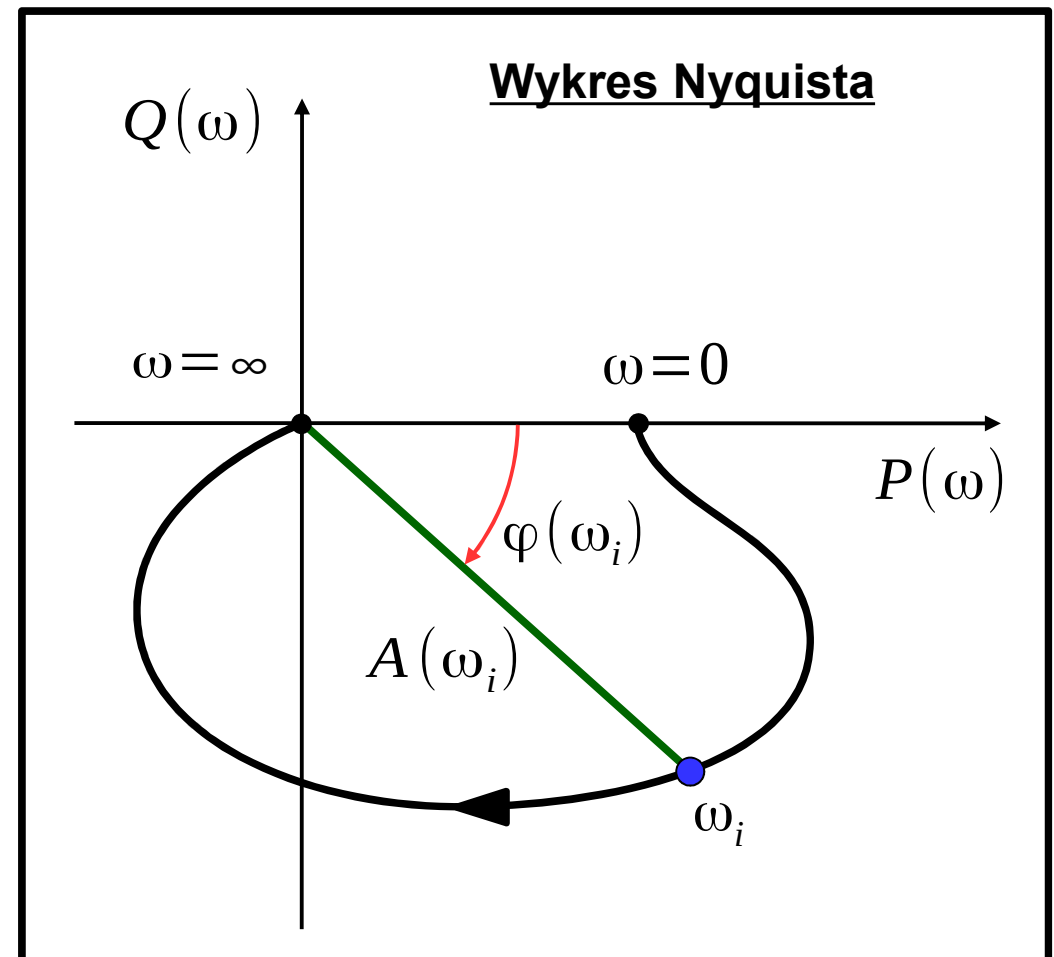
wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

$$G(s) \xrightarrow{s=j\omega} G(j\omega) = P(\omega) + jQ(\omega)$$

$$A(\omega) = |G(j\omega)| = \sqrt{P^2(\omega) + Q^2(\omega)}$$

$$\varphi(\omega) = \text{Arg } G(j\omega) = \text{arctg } \frac{Q}{P}$$

- Wykres transmitancji widmowej
- Częstościowa charakterystyka amplitudowo-fazowa

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

transmitancja: $G(s)$

wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

Wykres Bodego

wykres wzmocnienia
(amplitudowo-częstościowy)

wykres przesunięcia fazowego
(fazowo-częstościowy,
opóźnienie)

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

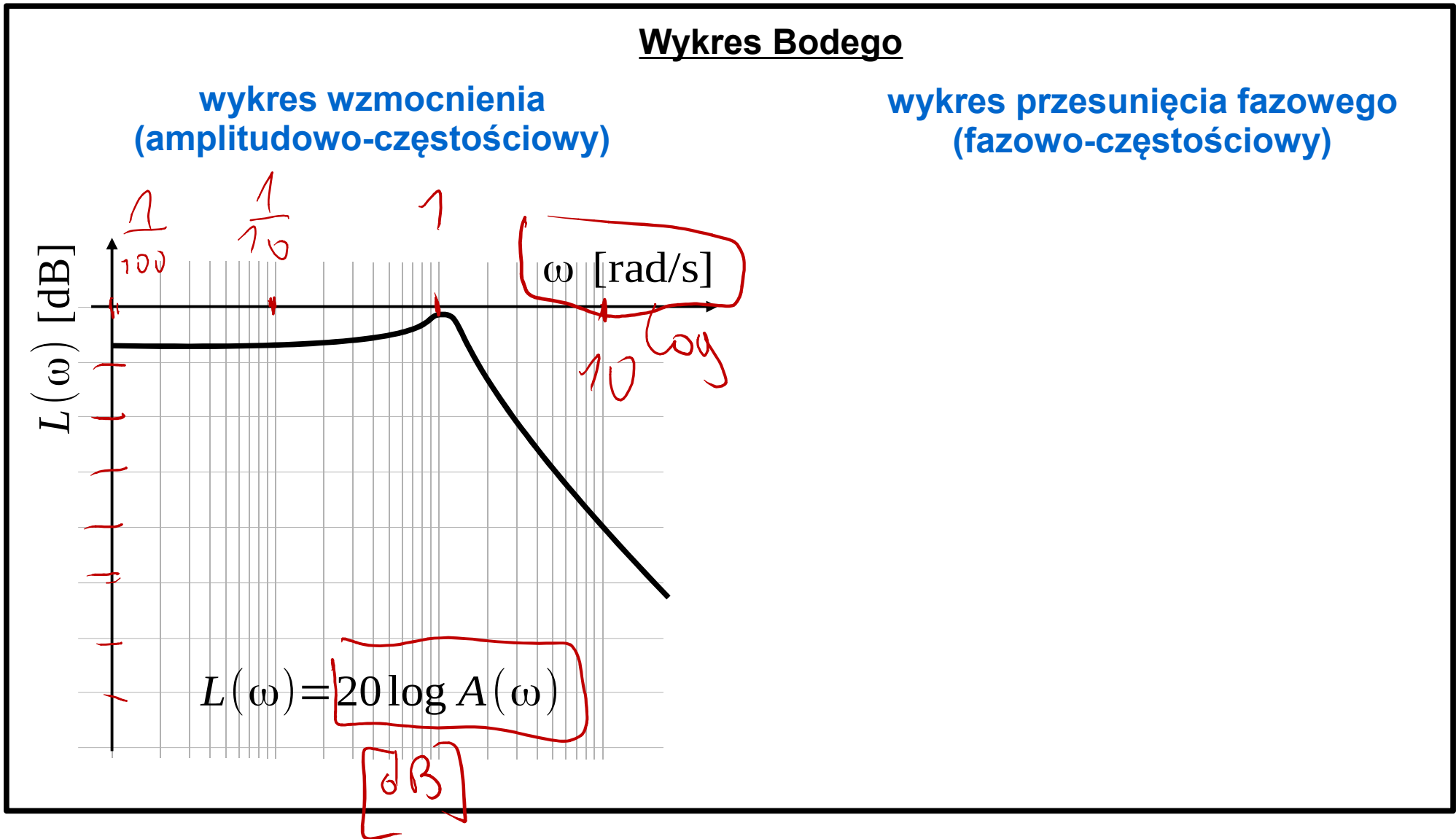
transmitancja: $G(s)$

wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

Wykres Bodego

wykres wzmocnienia
(amplitudowo-częstościowy)

wykres przesunięcia fazowego
(fazowo-częstościowy)

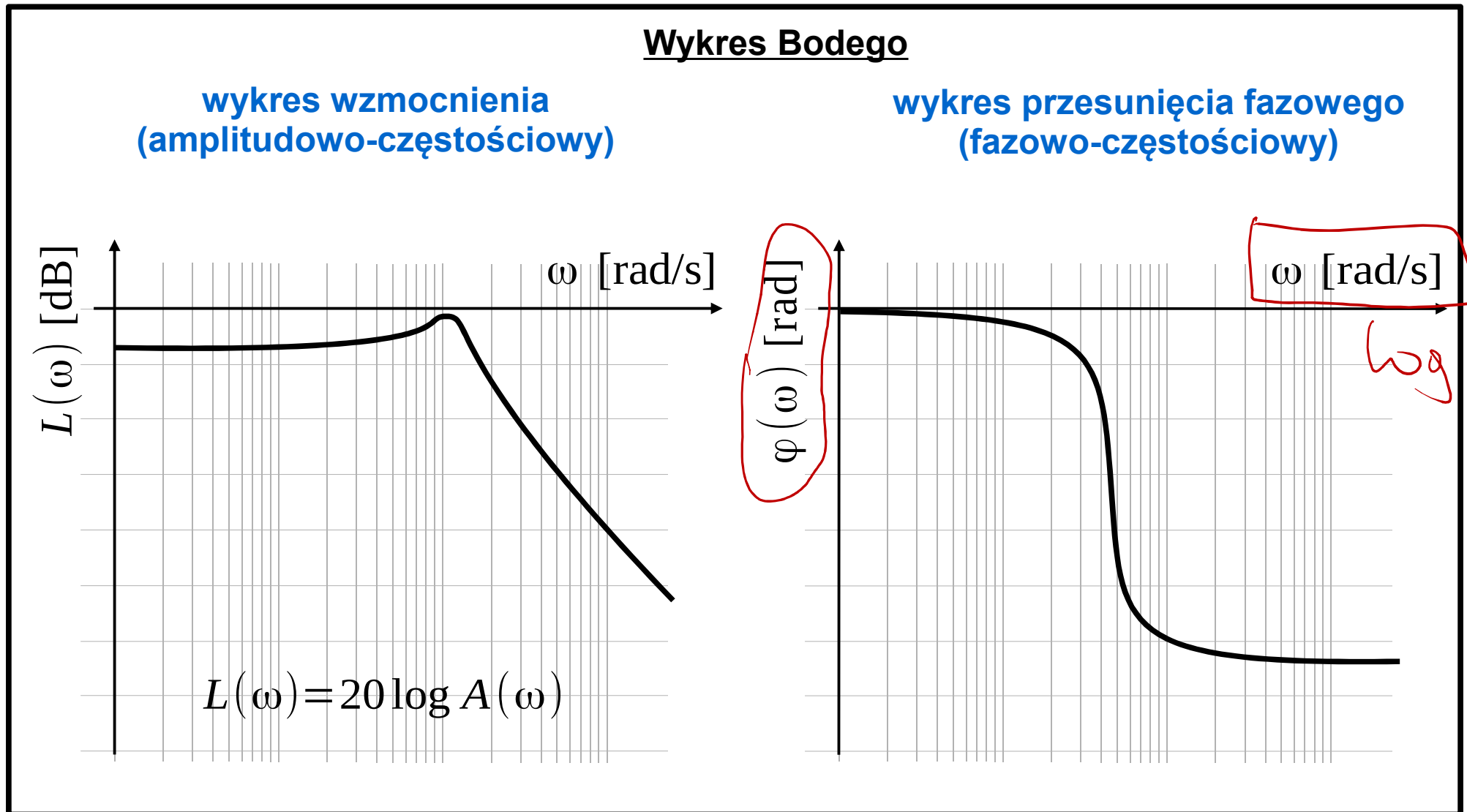

Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

transmitancja: $G(s)$

wyjście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

oś pozioma w skali logarytmicznej, oś pionowa w skali liniowej!

Transmitancja widmowa

Skala liniowa i logarytmiczna

$$20 \log \frac{P_i}{P_o}$$

A (wzmocnienie)	20logA [dB]
1000	60
100	40
10	20
1	0
0,1	-20
0,01	-40
0,001	-60

$$20 \log 1$$

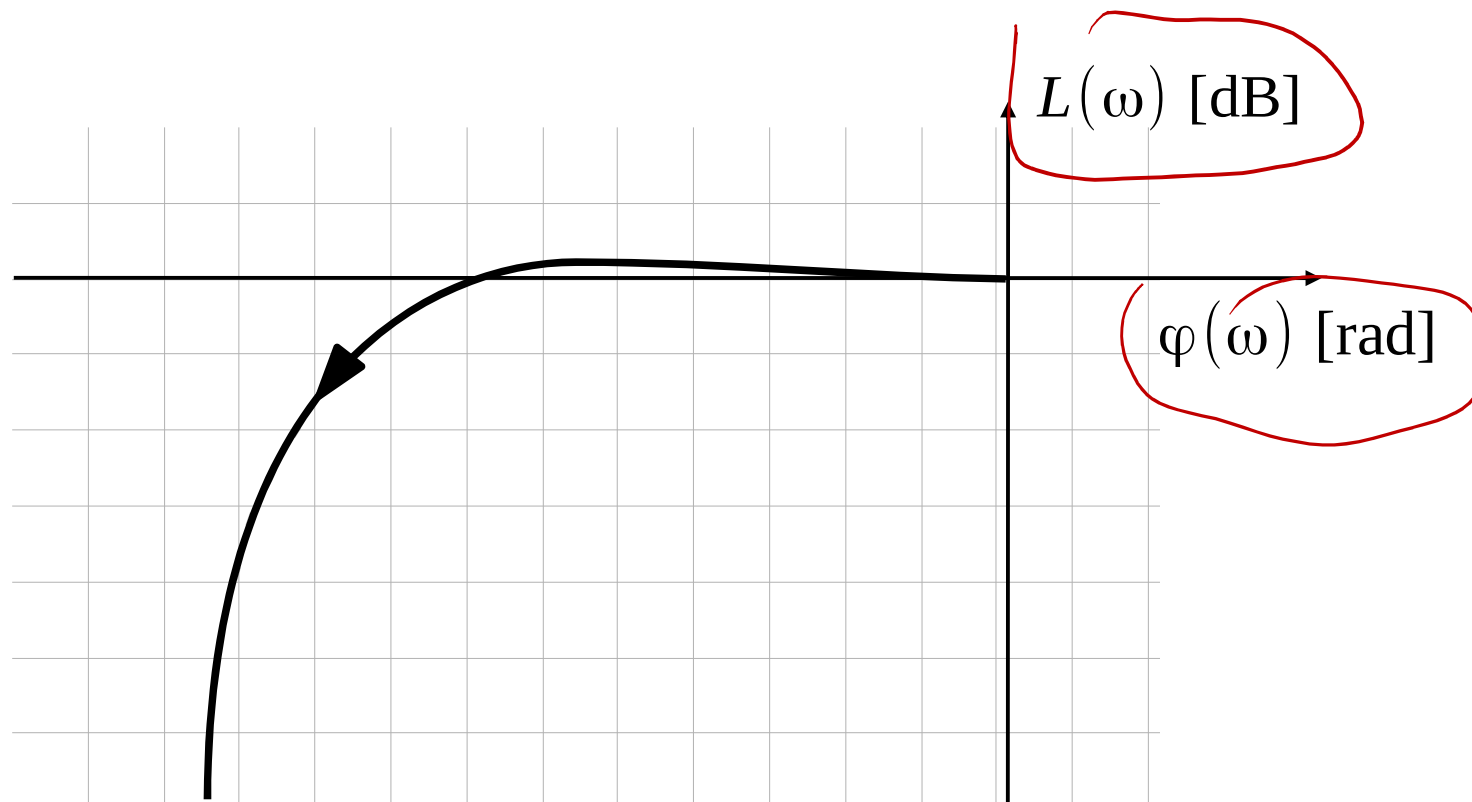
Transmitancja widmowa

wejście: $x(t) = \sin(\omega t)$

transmitancja: $G(s)$

wyście: $y(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$

Wykres Nicholisa (współrzędne Blacka)

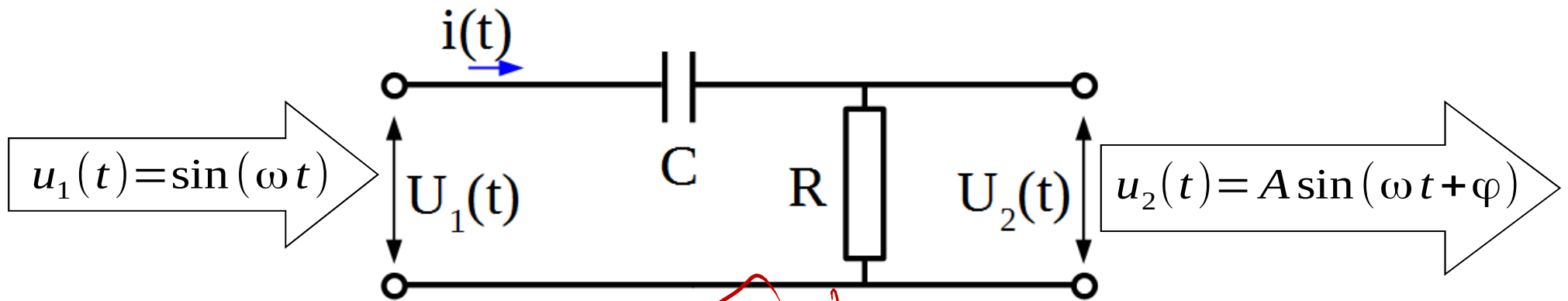
Transmitancja widmowa

Transmitancja widmowa znajduje zastosowanie do opisu własności m.in.:

- układów sterowania (obiekty sterowane, regulatory)
- układów drgających (zawieszenia, układy napędowe)
- układów audio (wzmacniacze, mikrofony, głośniki, kable)
- układów bezprzewodowej transmisji danych (wzmacniacze, anteny)

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$G(s) = \frac{Ts}{1+Ts}$ - z poprzedniego wykładu

$$G(j\omega) = \frac{Tj\omega}{1+Tj\omega} = \frac{Tj\omega}{(1+Tj\omega)} \cdot \frac{(1-Tj\omega)}{(1-Tj\omega)} = \frac{P(\omega)}{Q(\omega)}$$
$$= \frac{Tj\omega - T^2j^2\omega^2}{1^2 - T^2j^2\omega^2} = \frac{Tj\omega + T^2\omega^2}{1 + T^2\omega^2} = \frac{T^2\omega^2}{1 + T^2\omega^2} + j \frac{T\omega}{1 + T^2\omega^2}$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$G(s) = \frac{Ts}{1+Ts}$$

$$P(\omega) = \frac{T^2 \omega^2}{1+T^2 \omega^2}$$

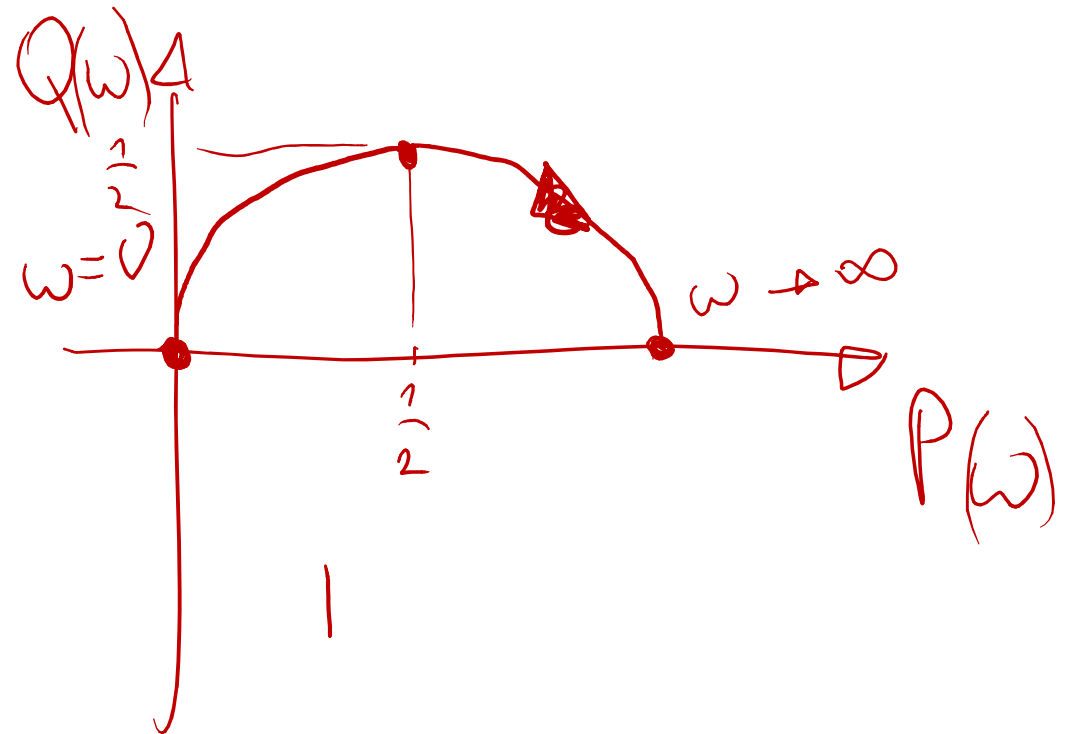
$$Q = \frac{T\omega}{1+T^2 \omega^2}$$

$$P\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = \frac{1}{2} \quad Q\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = \frac{1}{2}$$

$$P(\omega \rightarrow \infty) = \lim_{\omega \rightarrow \infty} \frac{T^2 \omega^2}{1+T^2 \omega^2} =$$

$$= \lim_{\omega \rightarrow \infty} \frac{T^2}{\frac{1}{\omega^2} + T^2} = 1$$

$$Q(\omega \rightarrow \infty) = \lim_{\omega \rightarrow \infty} \frac{\omega}{\frac{1}{\omega^2} + T^2} = 0$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$G(s) = \frac{Ts}{1+Ts}$$

$$A(\omega) = \sqrt{P^2 + Q^2} = \sqrt{\frac{T^2 \omega^4}{(T^2 \omega^2 + 1)^2} + \frac{T^2 \omega^2}{(T^2 \omega^2 + 1)^2}}$$

$$= \sqrt{\frac{T^2 \omega^2 (T^2 \omega^2 + 1)}{(T^2 \omega^2 + 1)^2}} = \frac{T\omega}{\sqrt{T^2 \omega^2 + 1}}$$

$$L(\omega) = 20 \log_{10} \frac{T\omega}{\sqrt{T^2 \omega^2 + 1}} = 20 \log_{10} T\omega - 20 \log_{10} \sqrt{T^2 \omega^2 + 1}$$

$$\varphi(\omega) = \arctan \frac{Q}{P} = \arctan \frac{1}{T\omega}$$

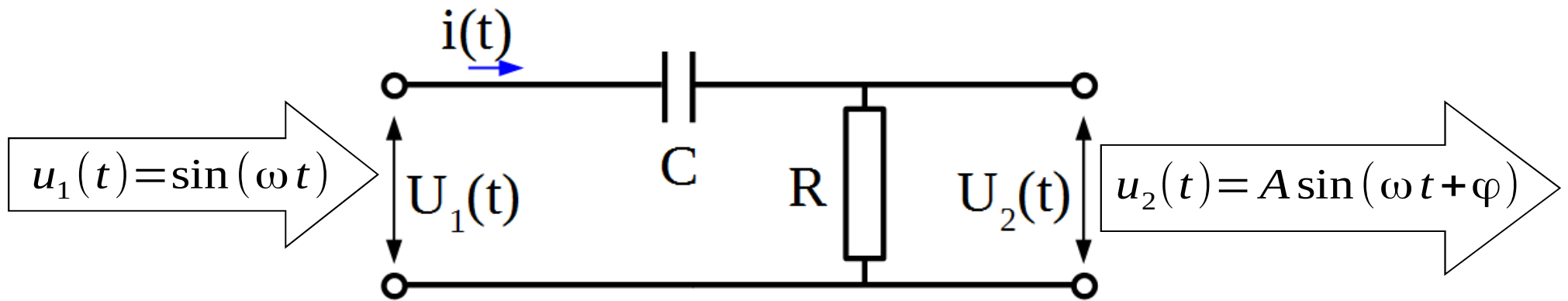
Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$G(s) = \frac{Ts}{1 + Ts}$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$G(s) = \frac{Ts}{1+Ts} \quad \text{- z poprzedniego wykładu}$$

$$s = j\omega$$

$$G(j\omega) = \frac{Tj\omega}{1+Tj\omega} = \frac{Tj\omega}{1+Tj\omega} \cdot \frac{1-Tj\omega}{1-Tj\omega} = \frac{Tj\omega - T^2j^2\omega^2}{1^2 - T^2j^2\omega^2} = \frac{Tj\omega + T^2\omega^2}{1^2 + T^2\omega^2} = \frac{T^2\omega^2}{1^2 + T^2\omega^2} + j \frac{T\omega}{1^2 + T^2\omega^2}$$

$$P(\omega) = \frac{T^2\omega^2}{1+T^2\omega^2} \quad Q(\omega) = \frac{T\omega}{1+T^2\omega^2} \quad A(\omega) = |G(j\omega)| = \sqrt{P^2(\omega) + Q^2(\omega)} = \frac{T\omega}{\sqrt{T^2\omega^2 + 1}}$$

$$L(\omega) = 20 \log A(\omega) = 20 \log \frac{T\omega}{\sqrt{T^2\omega^2 + 1}} = 20 \log T\omega - 20 \log \sqrt{T^2\omega^2 + 1}$$

$$\varphi(\omega) = \arg G(j\omega) = \arctan \frac{Q}{P} = \arctan \left(\frac{1}{T\omega} \right)$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$P(\omega) = \frac{T^2 \omega^2}{1 + T^2 \omega^2} \quad Q(\omega) = \frac{T \omega}{1 + T^2 \omega^2}$$

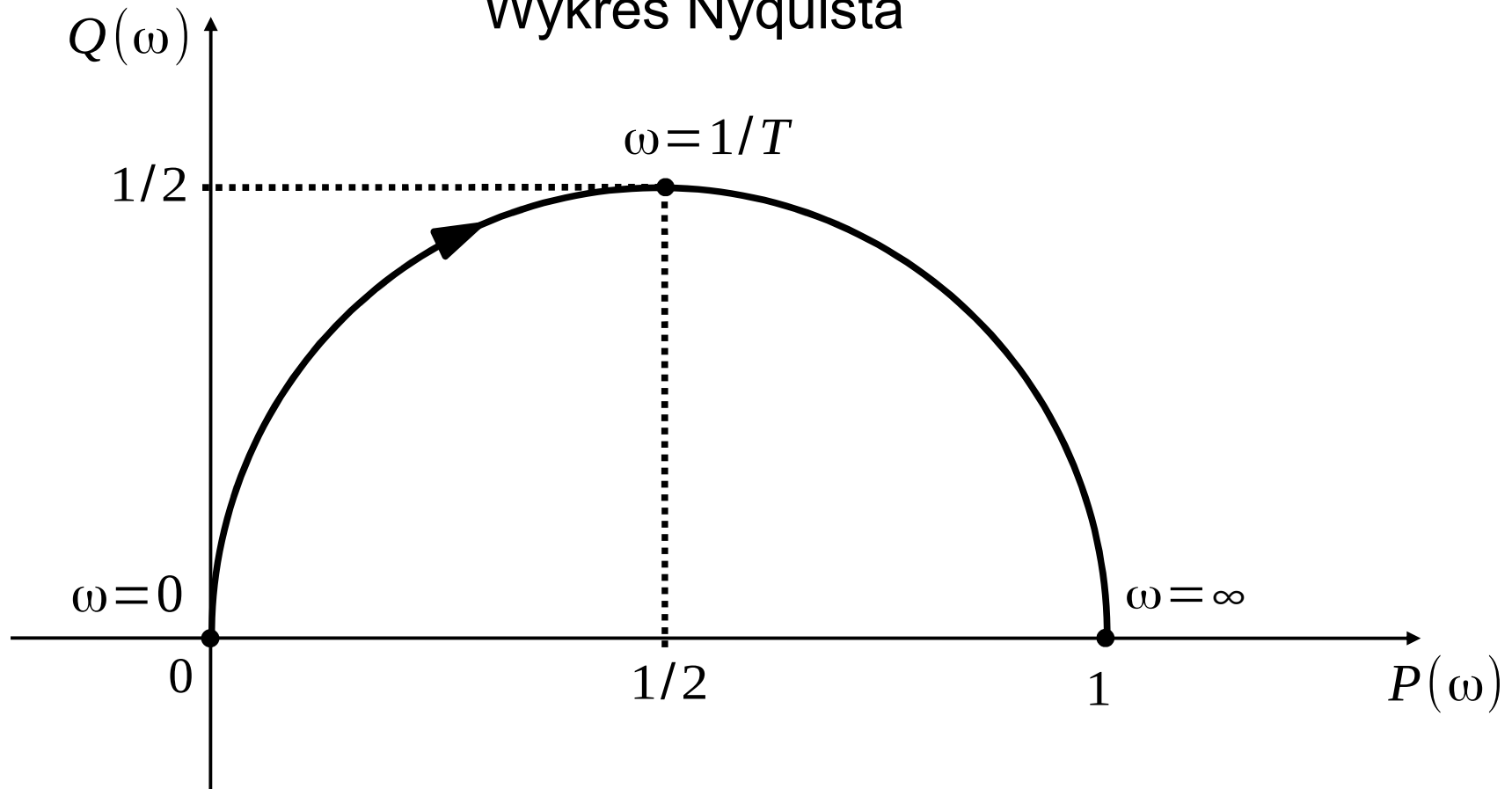
Wykres Nyquista

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$P(\omega) = \frac{T^2 \omega^2}{1 + T^2 \omega^2} \quad Q(\omega) = \frac{T \omega}{1 + T^2 \omega^2}$$

Wykres Nyquista

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$A(\omega) = \frac{T\omega}{\sqrt{T^2\omega^2 + 1}}$$

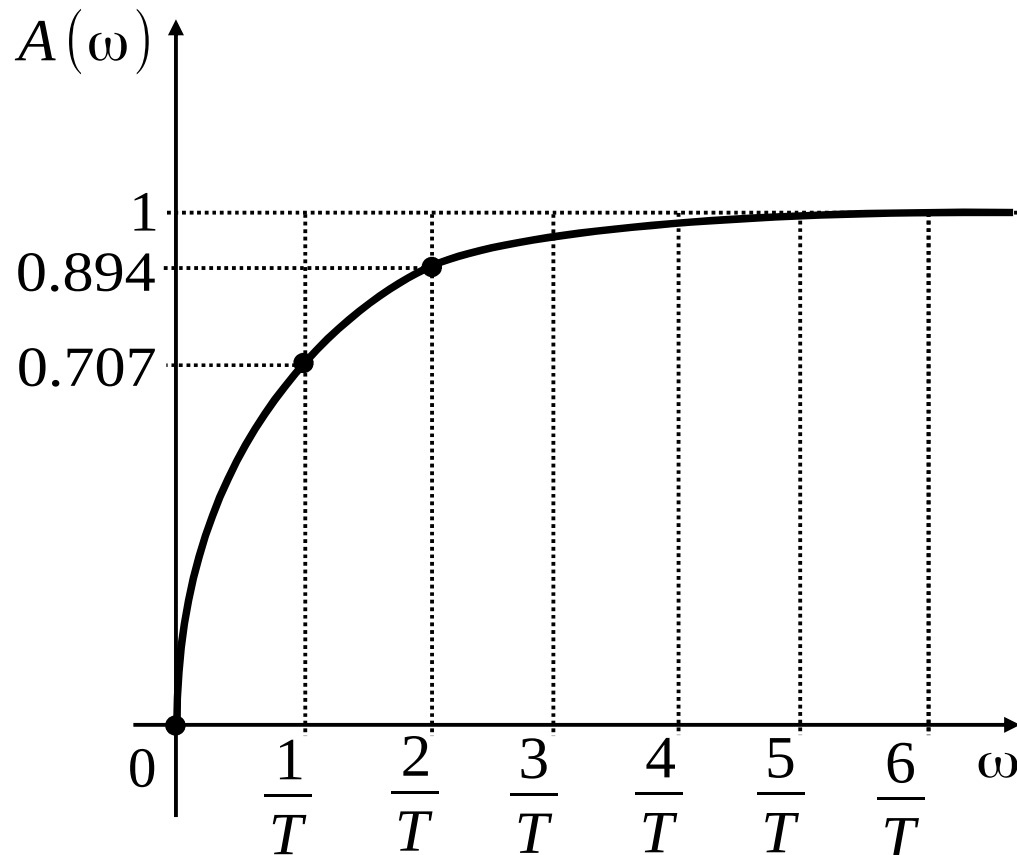
$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T\omega}\right)$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$A(\omega) = \frac{T\omega}{\sqrt{T^2\omega^2 + 1}}$$

$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T\omega}\right)$$

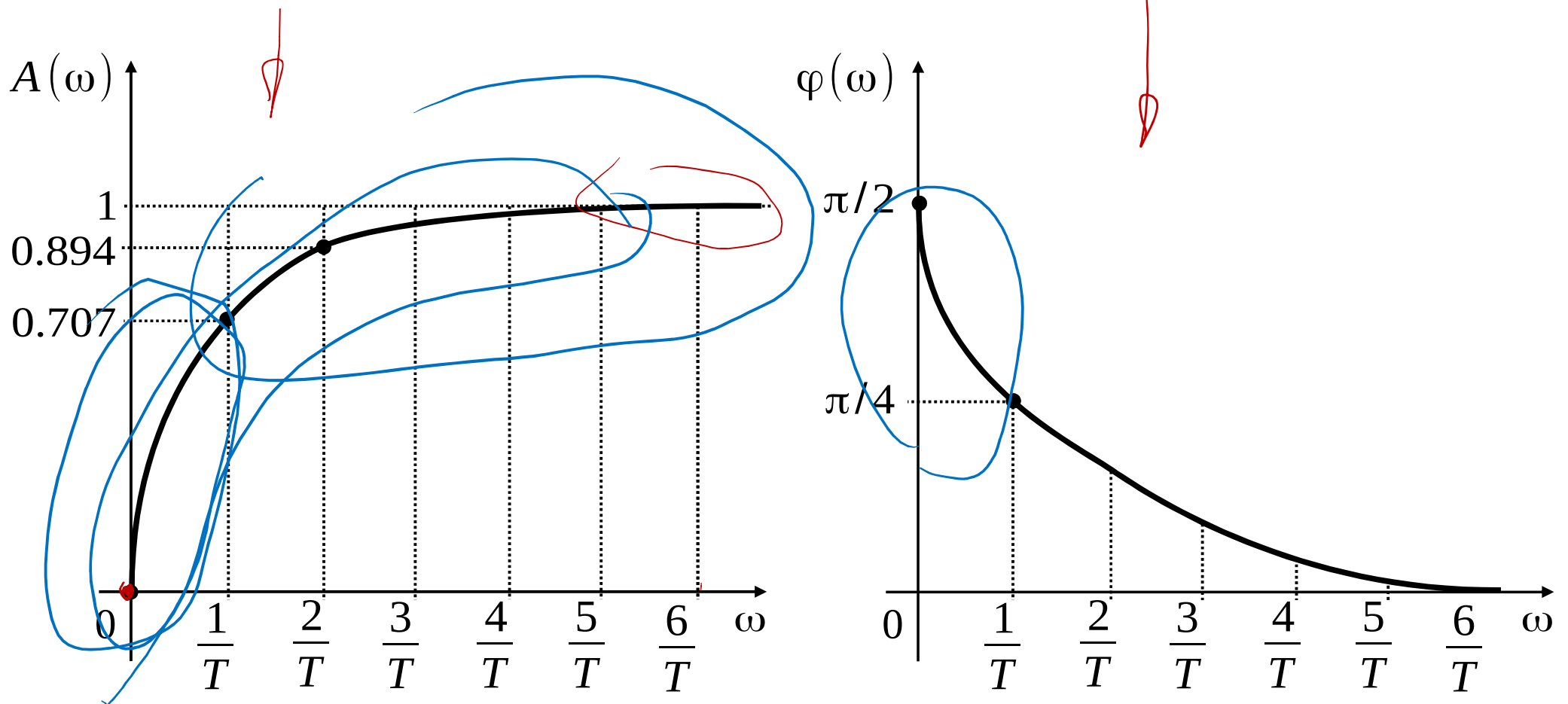

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$A(\omega) = \frac{T\omega}{\sqrt{T^2\omega^2 + 1}}$$

$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T\omega}\right)$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$L(\omega) = 20 \log T \omega - 20 \log \sqrt{T^2 \omega^2 + 1} \qquad \varphi(\omega) = \arctan \left(\frac{1}{T \omega} \right)$$

Wykres Bodego

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$L(\omega) = 20 \log T \omega - 20 \log \sqrt{T^2 \omega^2 + 1}$$

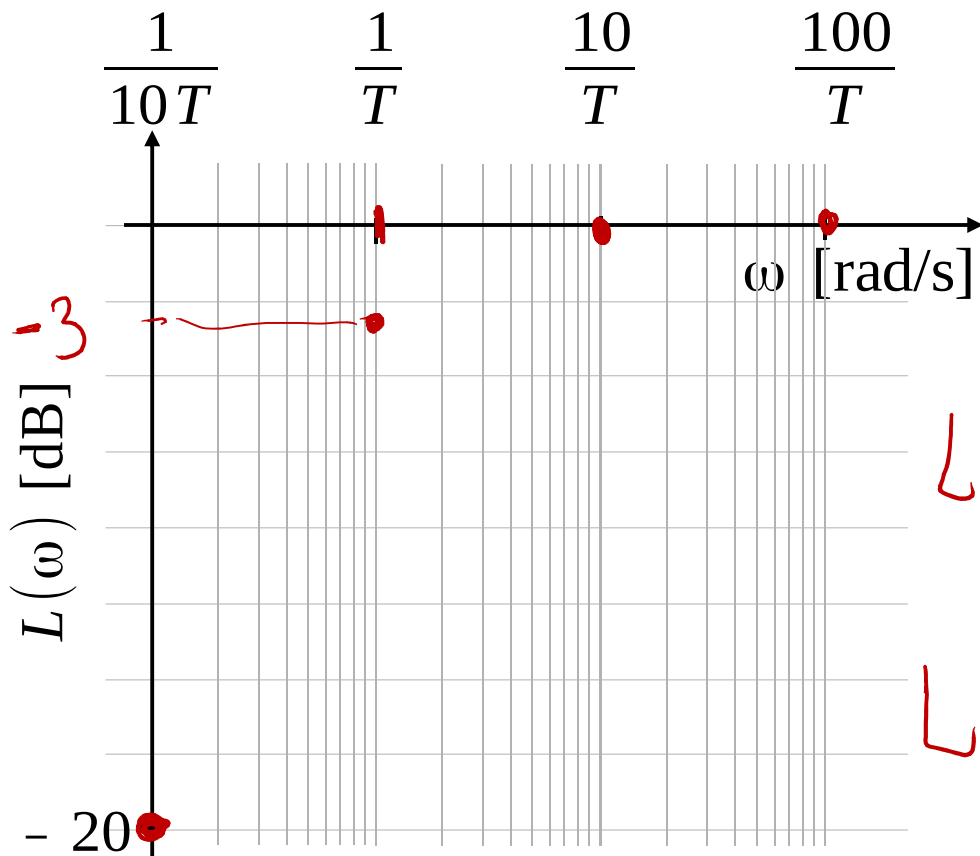
$$L\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = 20 \log 1 - 20 \log \sqrt{2} \approx -3$$

$$L\left(\omega = \frac{10}{T}\right) = 20 \log 10 - 20 \log \sqrt{101} \approx 0$$

$$L\left(\omega = \frac{100}{T}\right) = 20 \log 100 - 20 \log \sqrt{10001} = 0$$

$$L\left(\omega = \frac{1}{10T}\right) = 20 \log \frac{1}{10} - 20 \log \sqrt{\frac{101}{100}} = -20$$

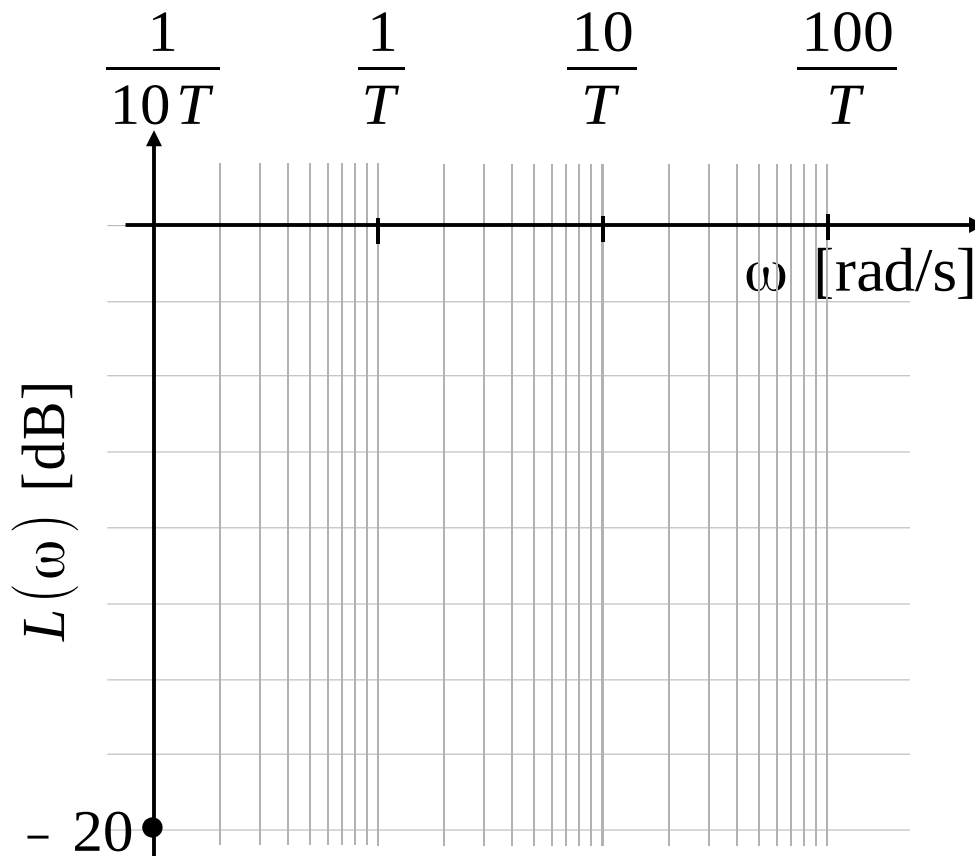
$$L\left(\omega = \frac{1}{100T}\right) = 20 \log \frac{1}{100} = -40$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$L(\omega) = 20 \log T \omega - 20 \log \sqrt{T^2 \omega^2 + 1}$$

$$L\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = 20 \log 1 - 20 \log \sqrt{2} \approx -3$$

$$L\left(\omega = \frac{10}{T}\right) = 20 \log 10 - 20 \log \sqrt{101} \approx 0$$

$$L\left(\omega = \frac{100}{T}\right) = 20 \log 100 - 20 \log \sqrt{10001} \approx 0$$

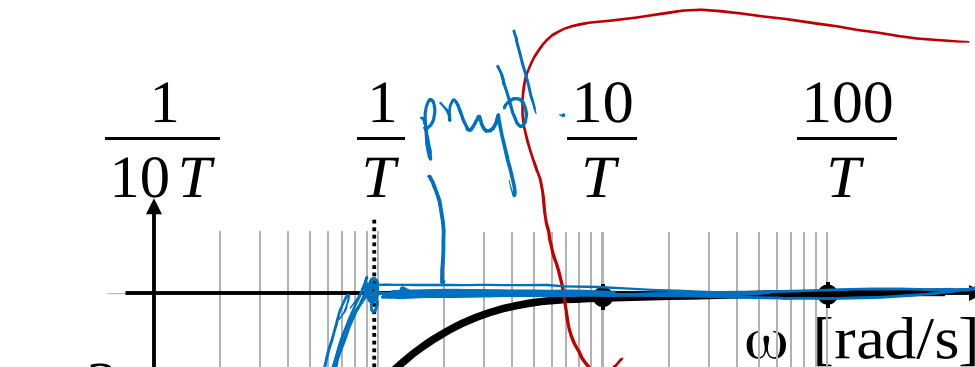
$$L\left(\omega = \frac{1}{10T}\right) = 20 \log 0,1 - 20 \log \sqrt{1,01} \approx -20$$

$$L\left(\omega = \frac{1}{100T}\right) = 20 \log 0,01 - 20 \log \sqrt{1,0001} \approx -40$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$L(\omega) = 20 \log T \omega - 20 \log \sqrt{T^2 \omega^2 + 1}$$

$$L\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = 20 \log 1 - 20 \log \sqrt{2} \approx -3$$

$$L\left(\omega = \frac{10}{T}\right) = 20 \log 10 - 20 \log \sqrt{101} \approx 0$$

$$L\left(\omega = \frac{100}{T}\right) = 20 \log 100 - 20 \log \sqrt{10001} \approx 0$$

$$L\left(\omega = \frac{1}{10T}\right) = 20 \log 0,1 - 20 \log \sqrt{1,01} \approx -20$$

$$L\left(\omega = \frac{1}{100T}\right) = 20 \log 0,01 - 20 \log \sqrt{1,0001} \approx -40$$

-20 dB/dek.

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$\varphi\left(\frac{1}{T}\right) = \arctan(1) = 45^\circ$$

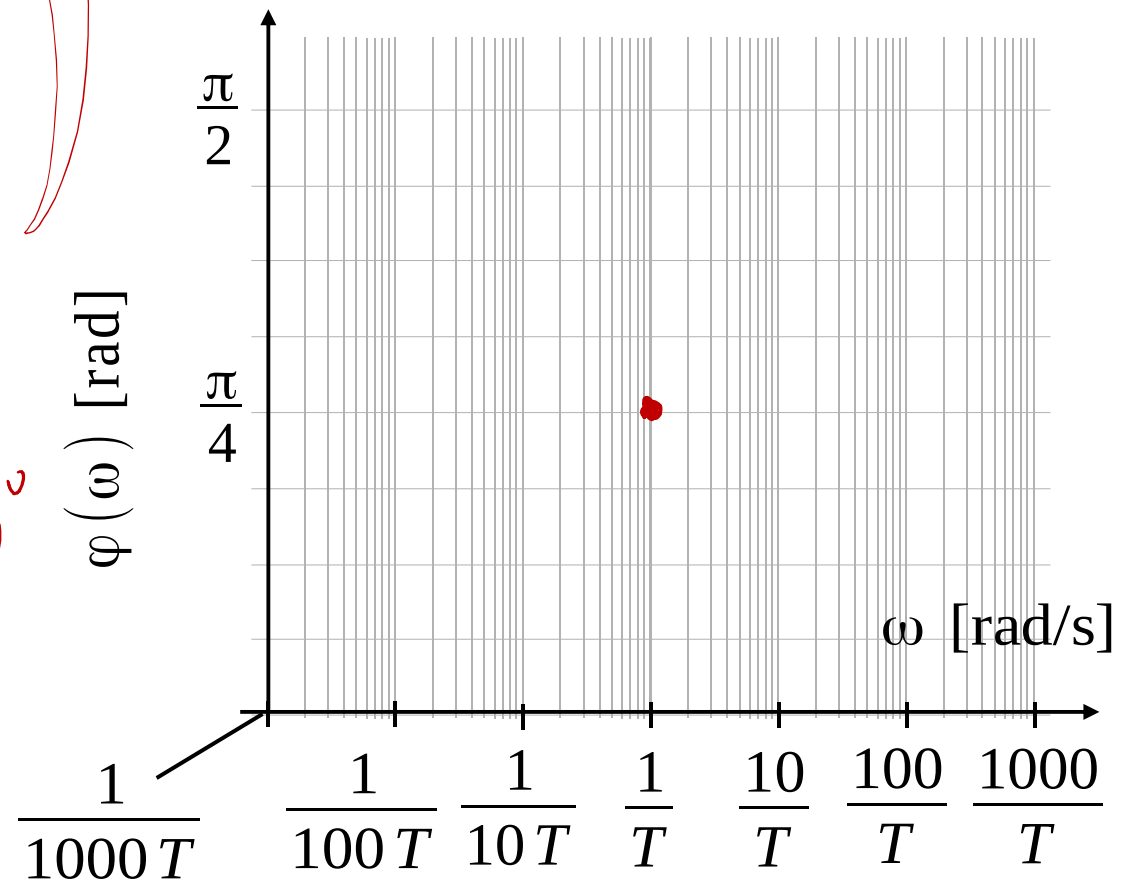
$$\varphi\left(\frac{10}{T}\right) = \arctan\left(\frac{1}{10}\right) \approx 6^\circ$$

$$\varphi\left(\frac{100}{T}\right) = \arctan\left(\frac{1}{100}\right) \approx 0^\circ$$

$$\varphi\left(\frac{1}{10T}\right) = \arctan(10) \approx 84^\circ$$

$$\varphi\left(\frac{1}{100T}\right) = \arctan(100) \approx 90^\circ$$

$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T\omega}\right)$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T\omega}\right)$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = \arctan 1 = \frac{\pi}{4} = 45^\circ$$

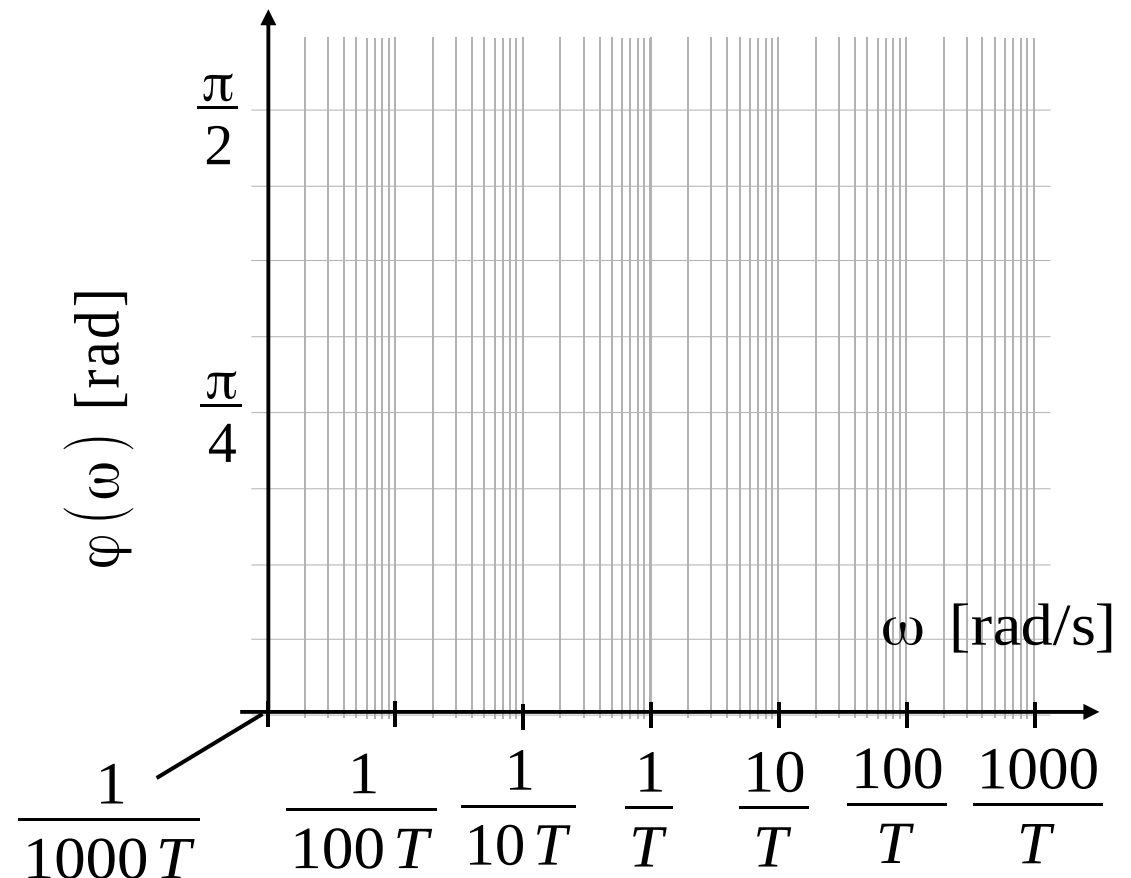
$$\varphi\left(\omega = \frac{10}{T}\right) = \arctan \frac{1}{10} = 0,1 = 5,71^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{100}{T}\right) = \arctan \frac{1}{100} = 0,01 = 0,57^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1000}{T}\right) = \arctan \frac{1}{1000} = 0,001 = 0,06^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1}{10T}\right) = \arctan 10 = 1,47 = 84,29^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1}{100T}\right) = \arctan 100 = 1,56 = 89,43^\circ$$

Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T\omega}\right)$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1}{T}\right) = \arctan 1 = \frac{\pi}{4} = 45^\circ$$

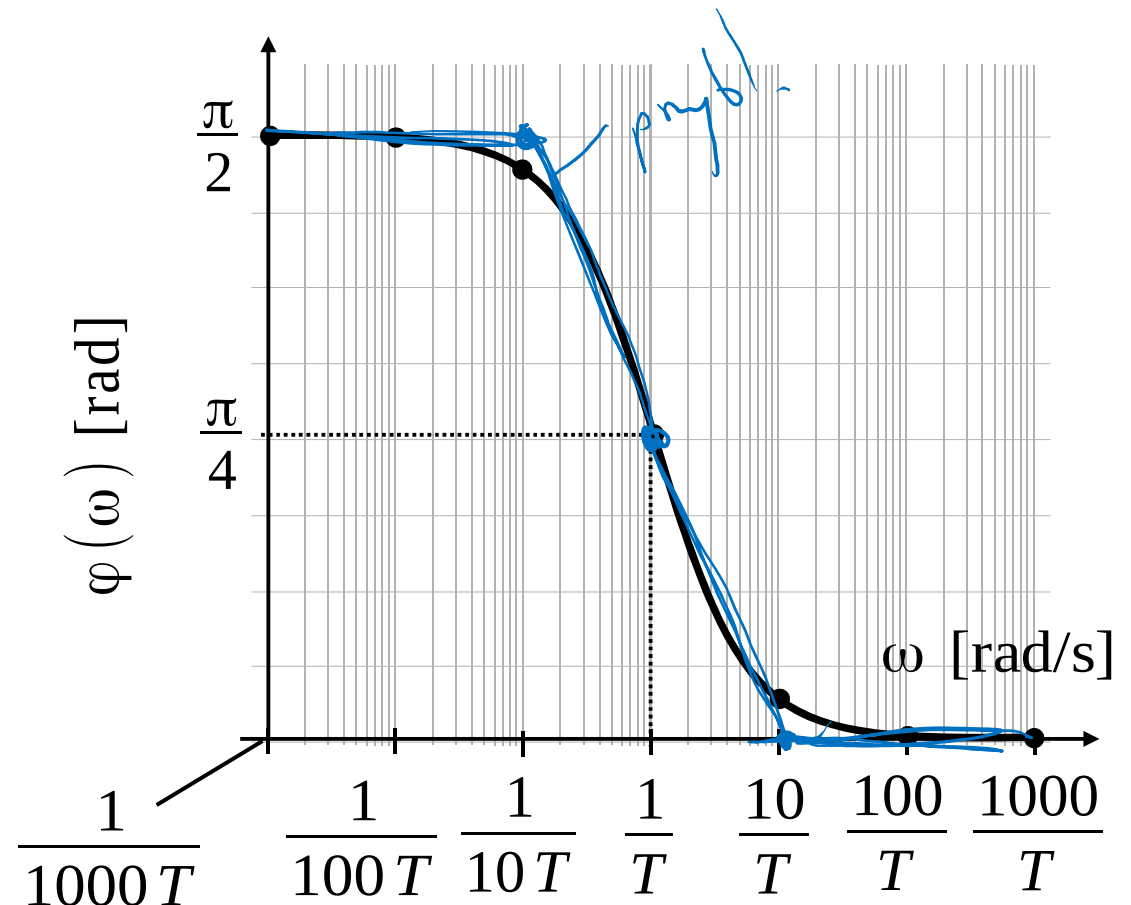
$$\varphi\left(\omega = \frac{10}{T}\right) = \arctan \frac{1}{10} = 0,1 = 5,71^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{100}{T}\right) = \arctan \frac{1}{100} = 0,01 = 0,57^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1000}{T}\right) = \arctan \frac{1}{1000} = 0,001 = 0,06^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1}{10T}\right) = \arctan 10 = 1,47 = 84,29^\circ$$

$$\varphi\left(\omega = \frac{1}{100T}\right) = \arctan 100 = 1,56 = 89,43^\circ$$

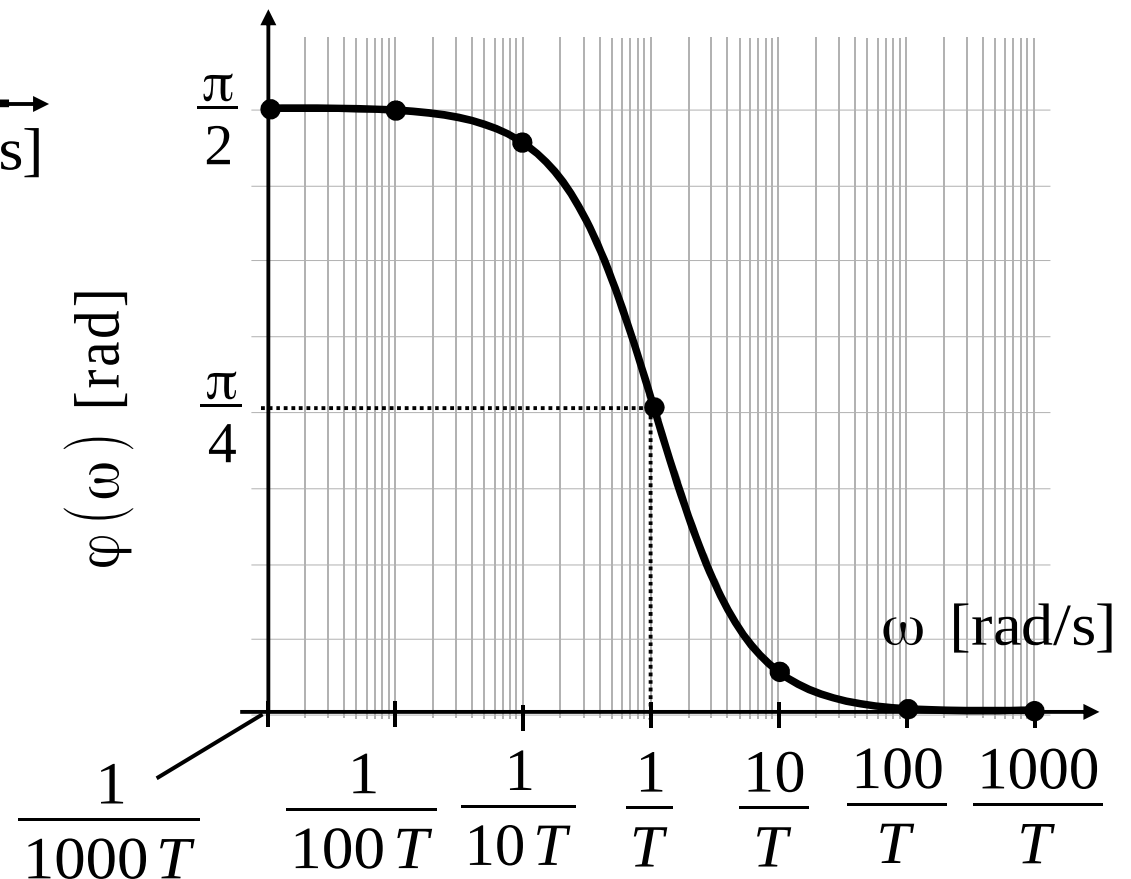
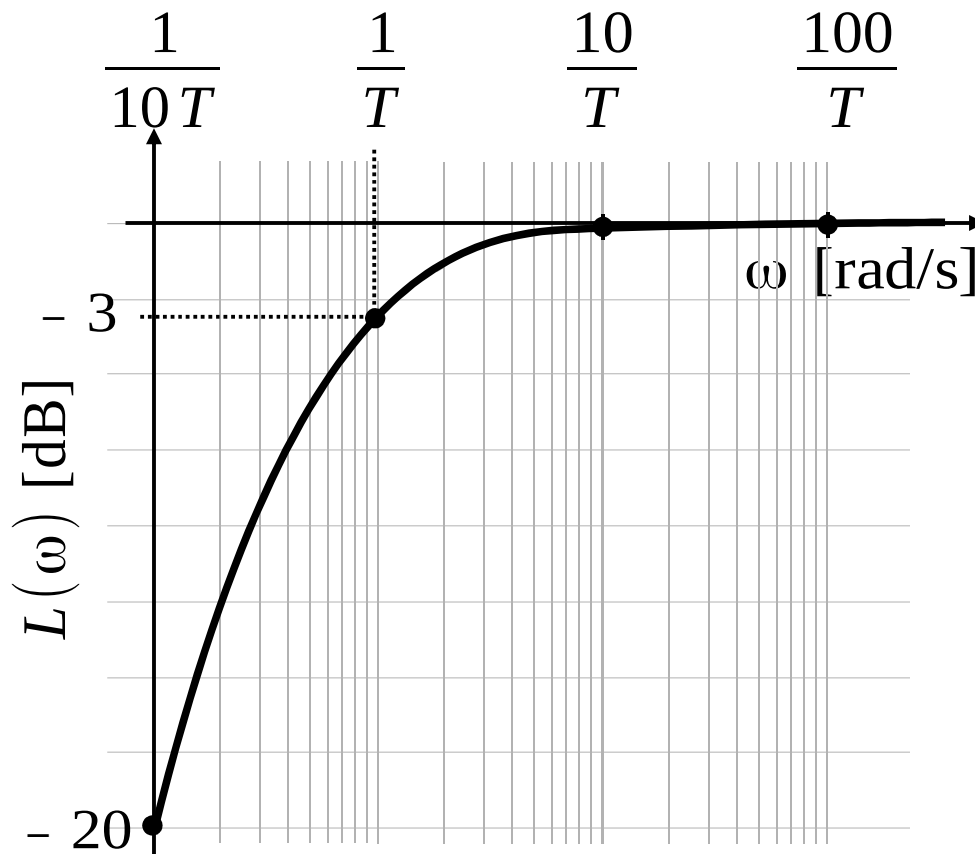
Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$L(\omega) = 20 \log T \omega - 20 \log \sqrt{T^2 \omega^2 + 1}$$

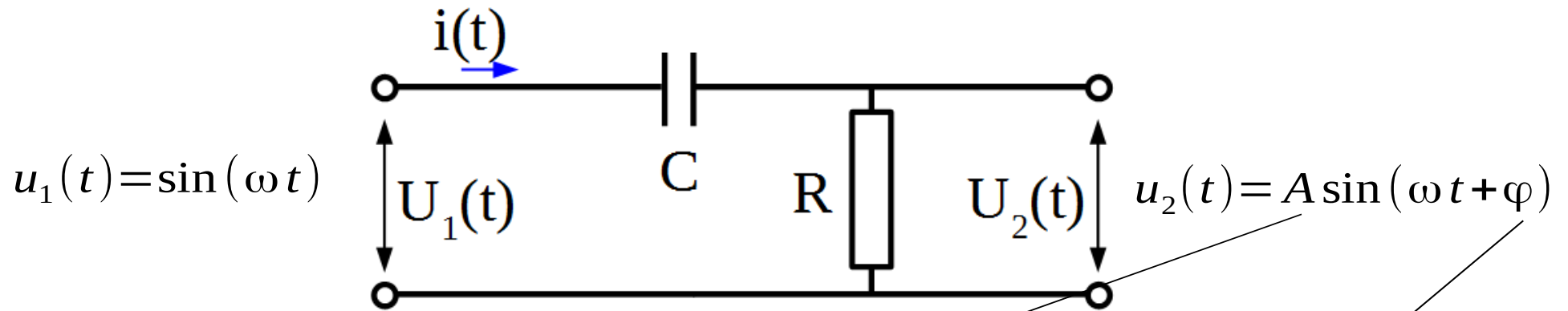
$$\varphi(\omega) = \arctan\left(\frac{1}{T \omega}\right)$$

Wykres Bodego

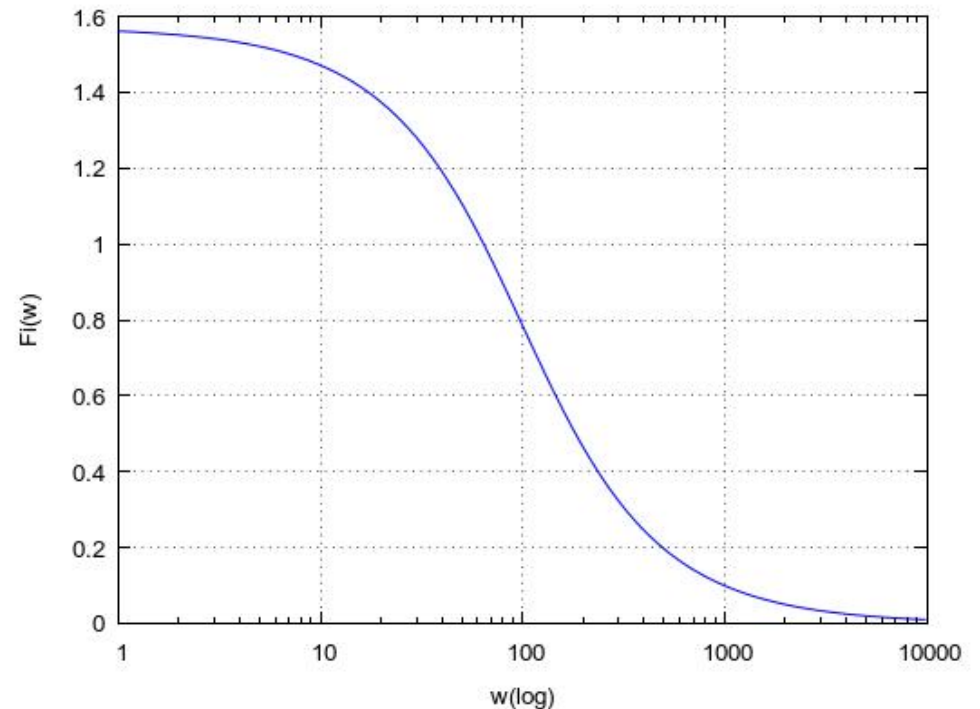
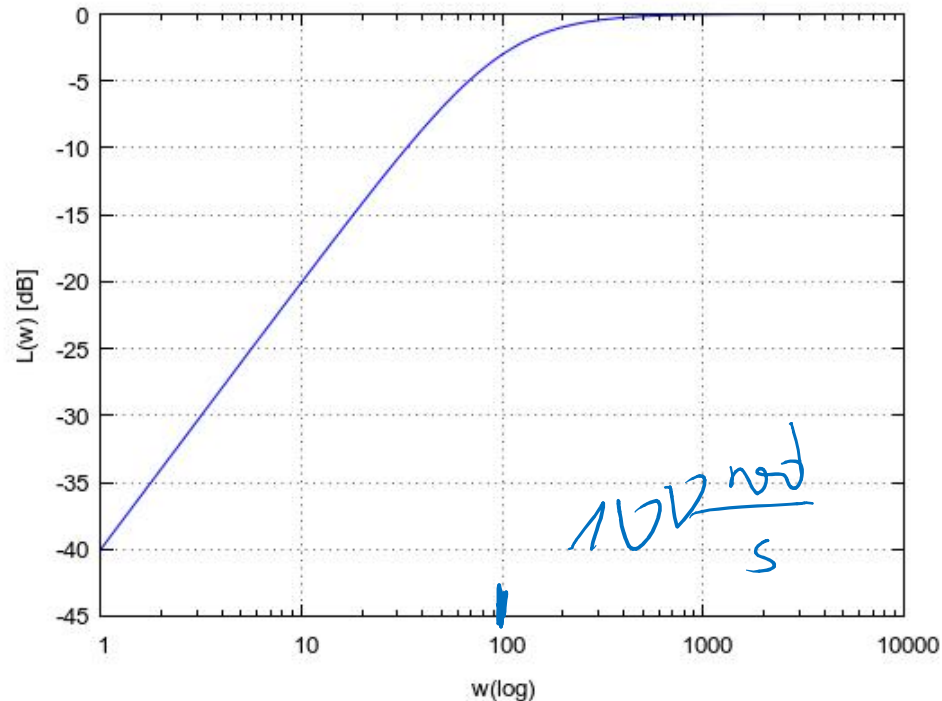
Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

Przykładowe dane:

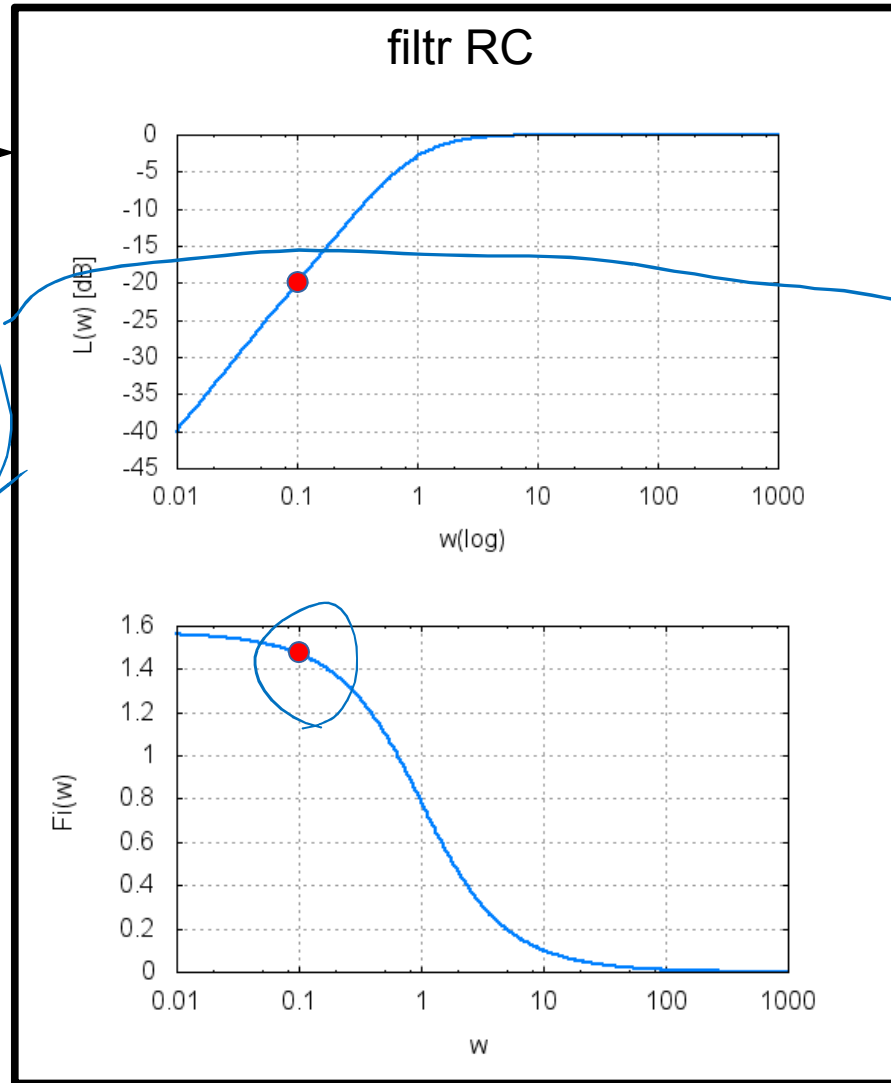
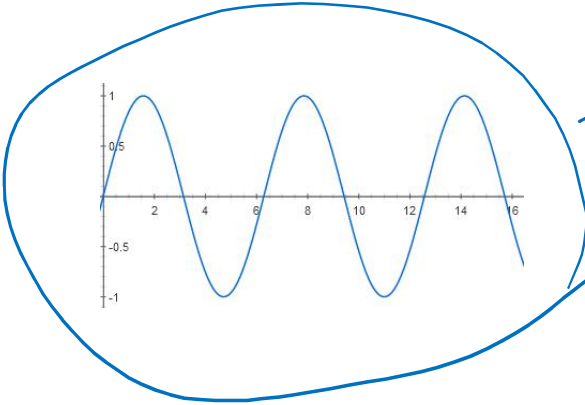
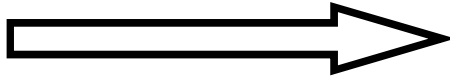
$R = 1 \text{ k}\Omega$, $C = 10 \mu\text{F}$

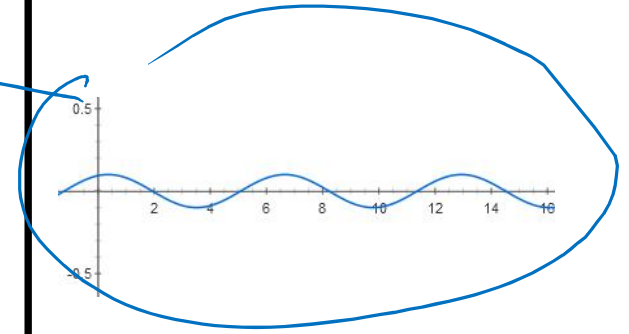
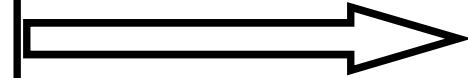
Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$u_1(t) = \sin(\omega t)$$

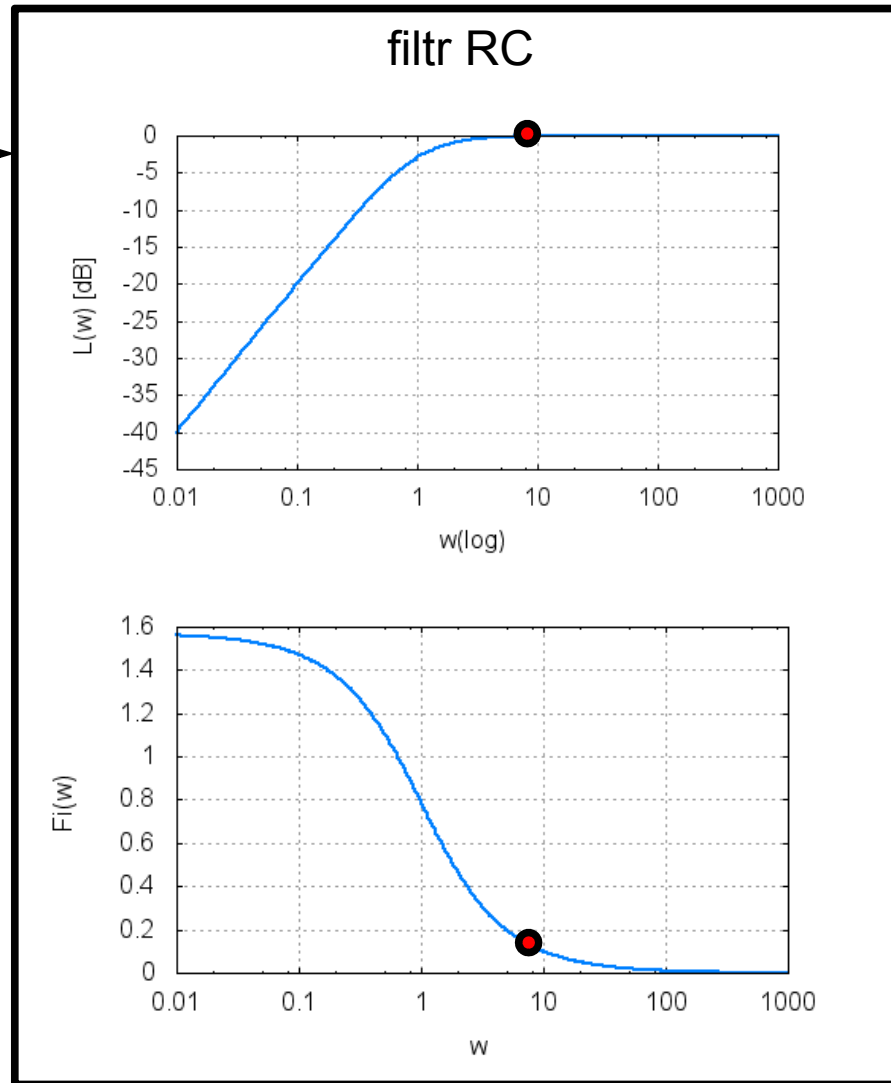
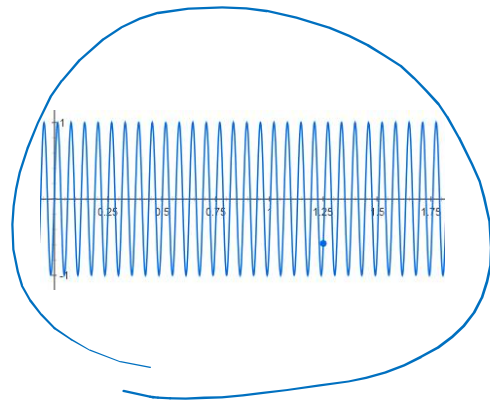
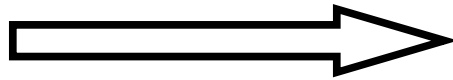
$$u_2(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$$

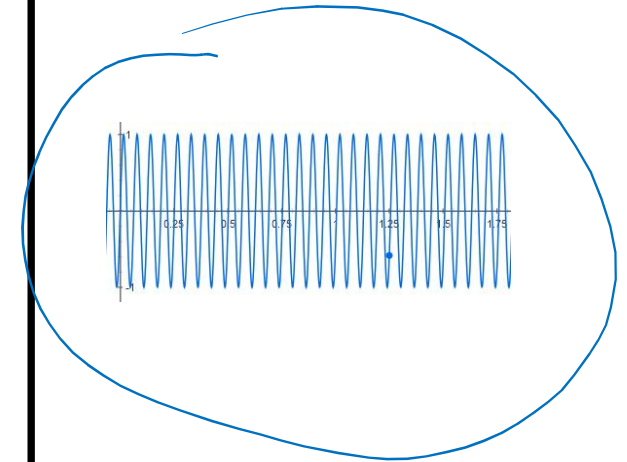
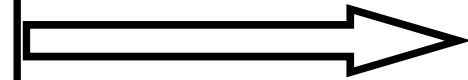
Transmitancja widmowa

Przykład 1 - obwód RC

$$u_1(t) = \sin(\omega t)$$

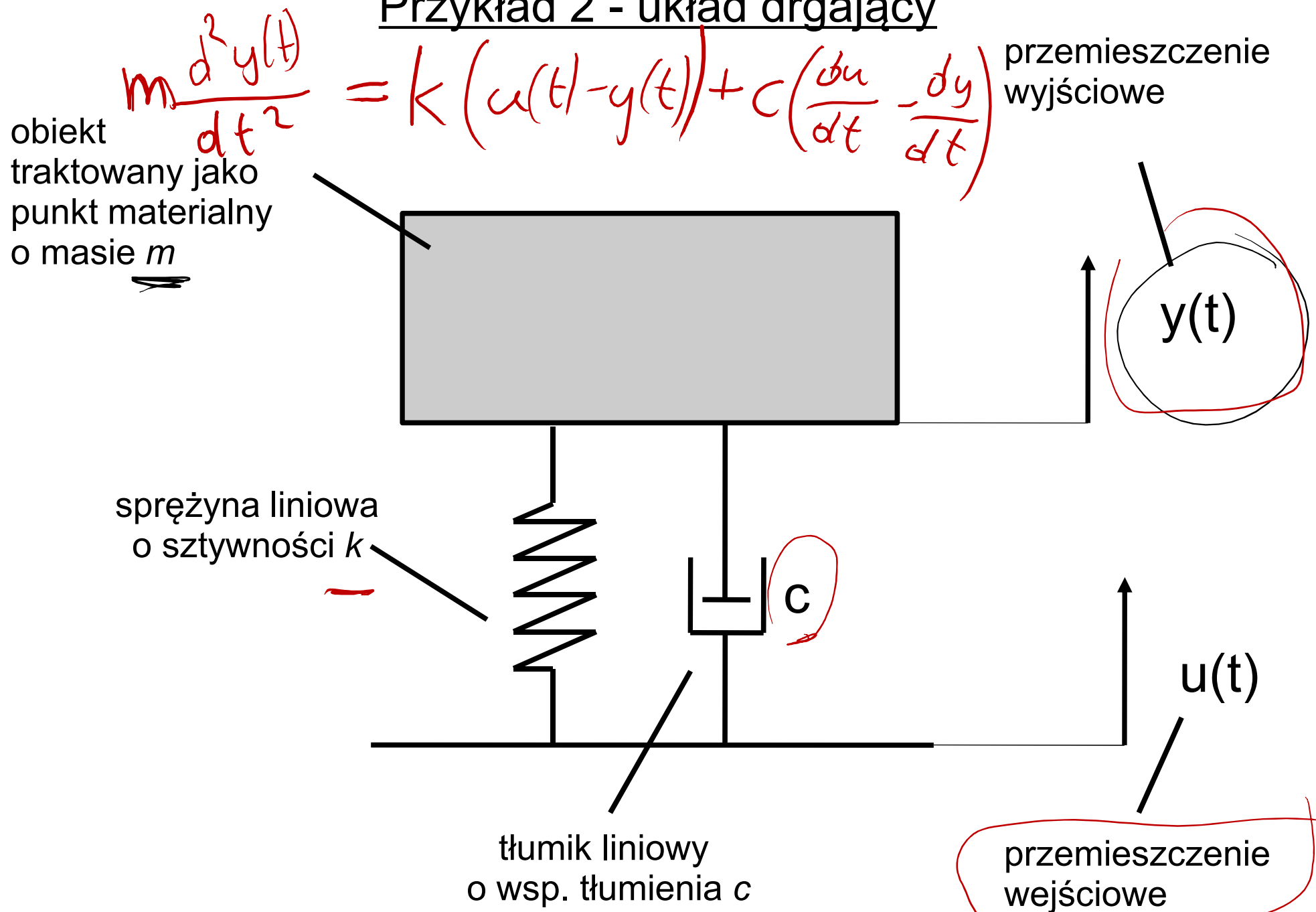

$$u_2(t) = A \sin(\omega t + \varphi)$$

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

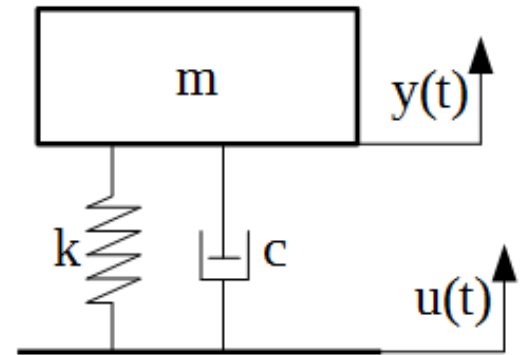
$$m \ddot{y}(t) + c \dot{y}(t) + k y(t) = c \dot{u}(t) + k u(t)$$

$$m s^2 Y(s) + c s Y(s) + k Y(s) = c s U(s) + k U(s)$$

$$G(s) = \frac{Y(s)}{U(s)} = \frac{c s + k}{m s^2 + c s + k}$$

$$G(j\omega) = \frac{c j\omega + k}{-m\omega^2 + c j\omega + k} = \frac{j c \omega + k}{(k - m\omega^2) + j c \omega} =$$

$$= \frac{(j c \omega + k)((k - m\omega^2) - j c \omega)}{(k - m\omega^2)^2 + c^2 \omega^2} = P(\omega) + j Q(\omega)$$

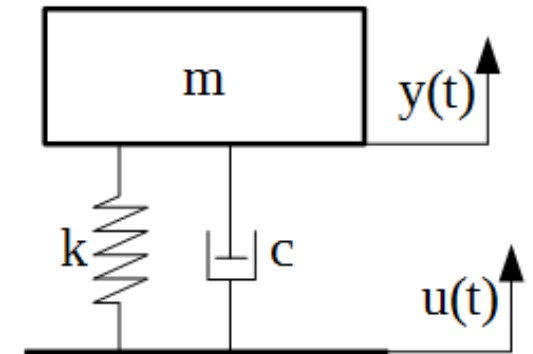

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

$$m \ddot{y}(t) + c \dot{y}(t) + k y(t) = c \dot{u}(t) + k u(t)$$

$$G(s) = \frac{cs + k}{ms^2 + cs + k}$$

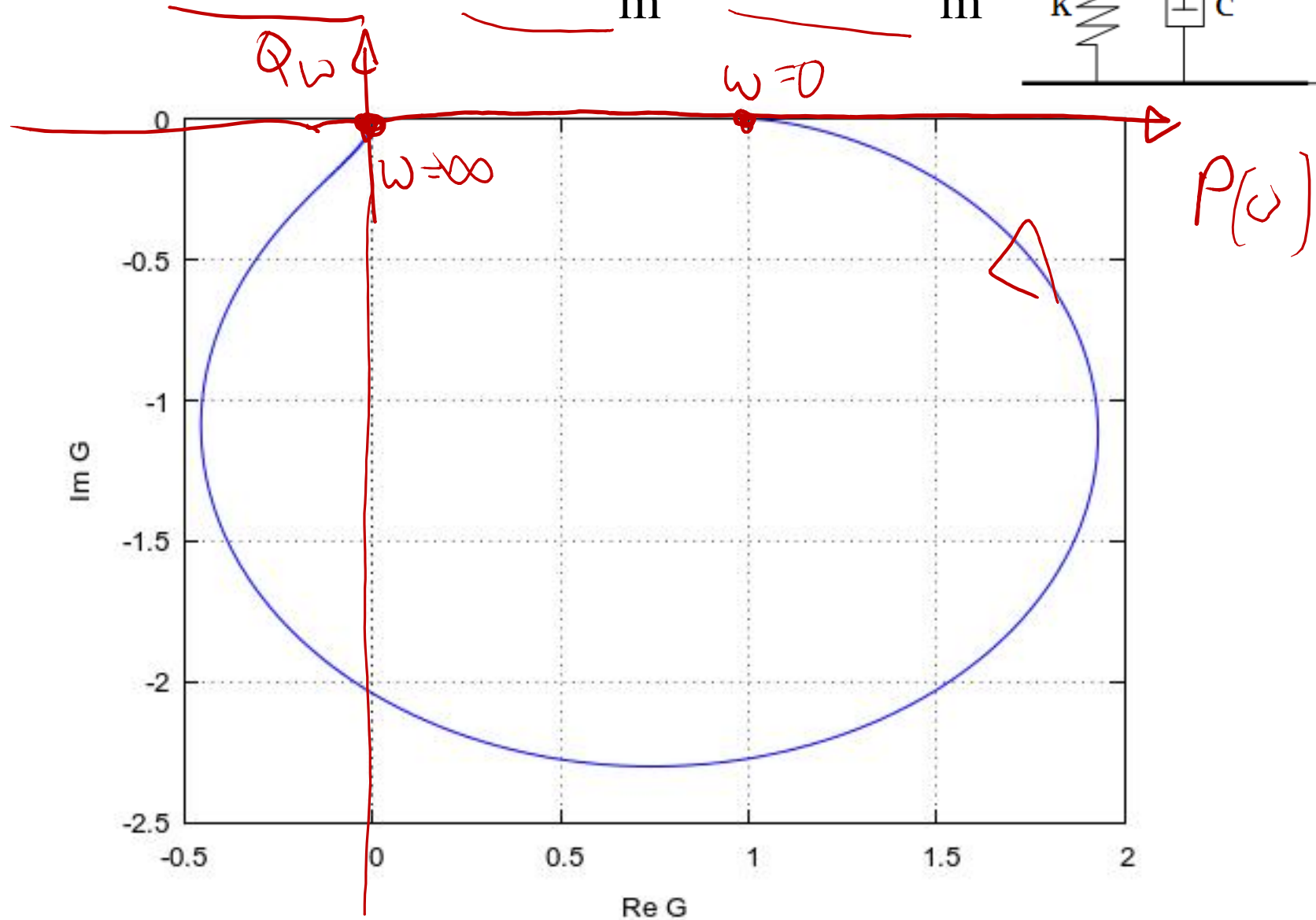
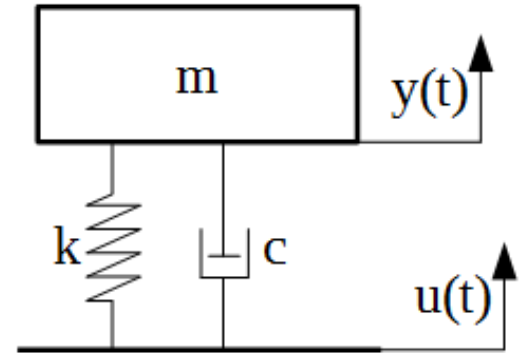
$$P(\omega) = \frac{k^2 + c^2 \omega^2 - km\omega^2}{(k - m\omega^2)^2 + c^2 \omega^2}, \quad Q(\omega) = \frac{-cm\omega^3}{(k - m\omega^2)^2 + c^2 \omega^2}$$

$$\omega = \sqrt{\frac{k}{m}}$$

Transmitancja widmowa

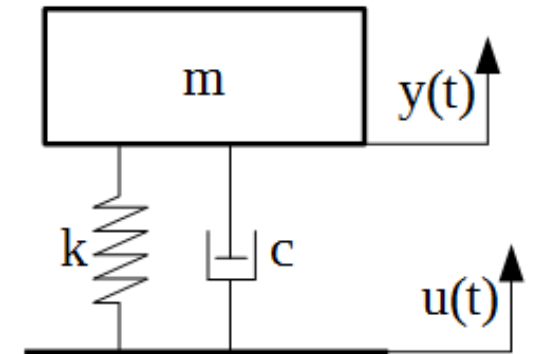
Przykład 2 - układ drgający

Wykresy dla: $m = 300 \text{ kg}$, $c = 800 \frac{\text{Ns}}{\text{m}}$, $k = 11000 \frac{\text{N}}{\text{m}}$

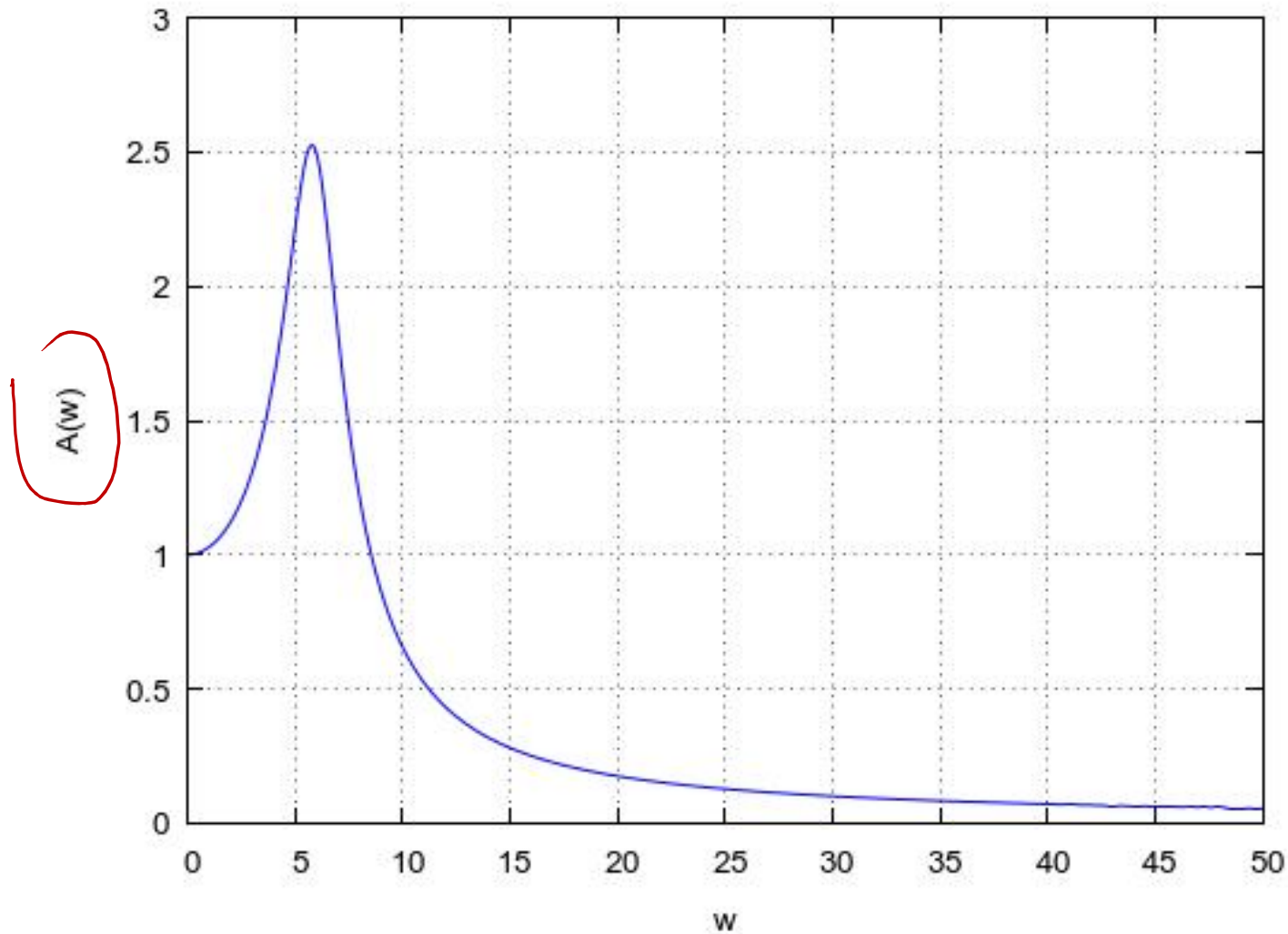

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

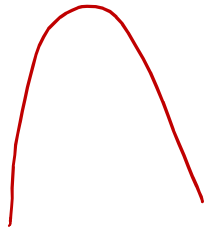

$$A(\omega)$$

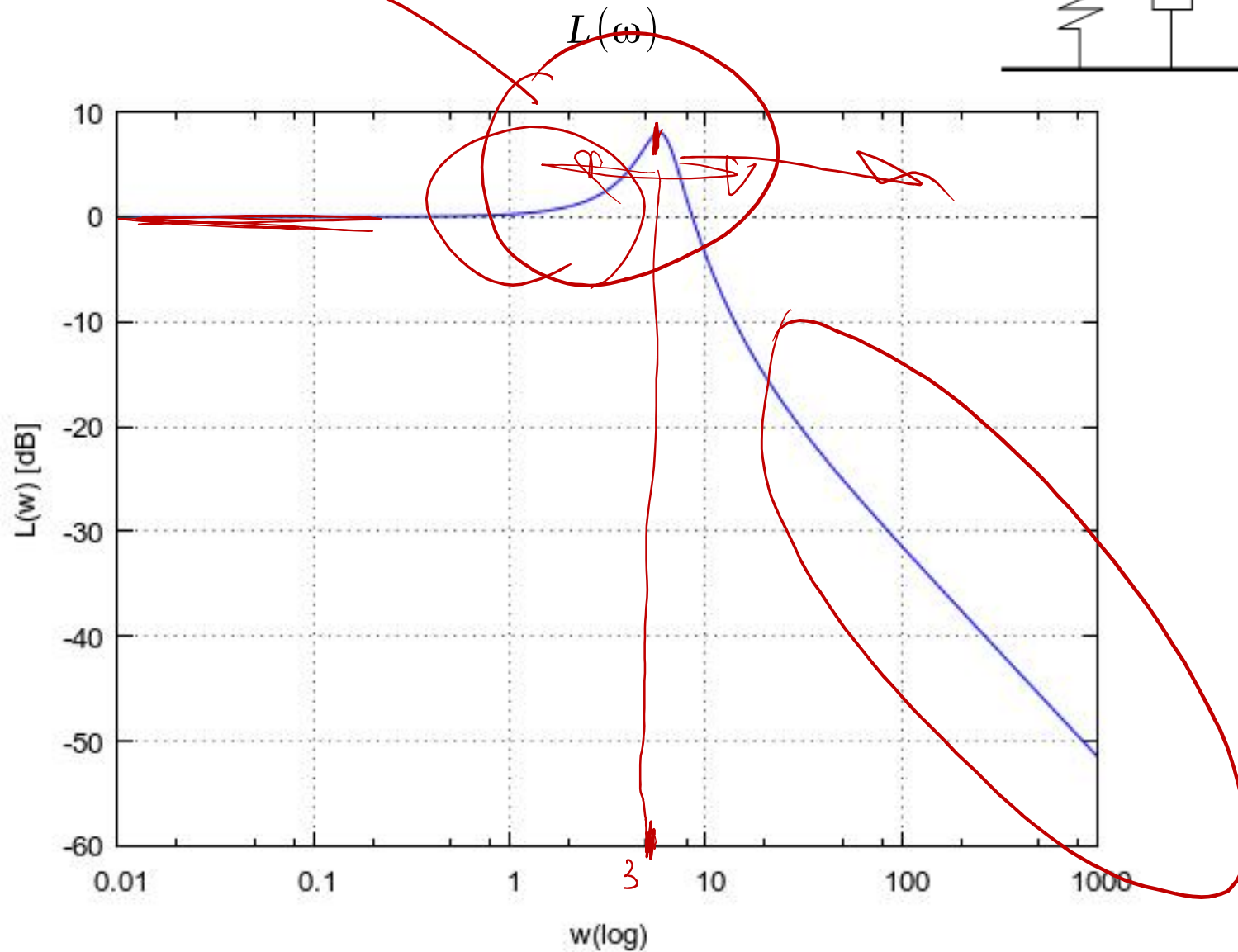
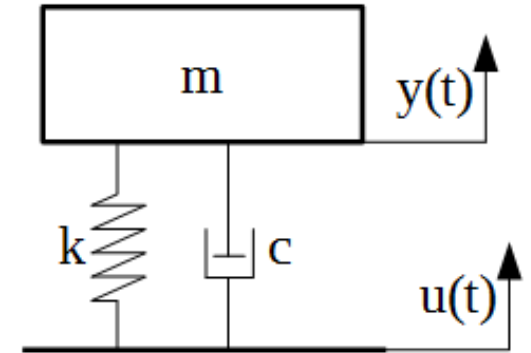

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

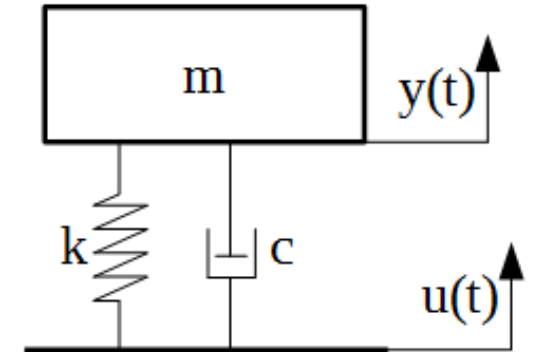

rezonans

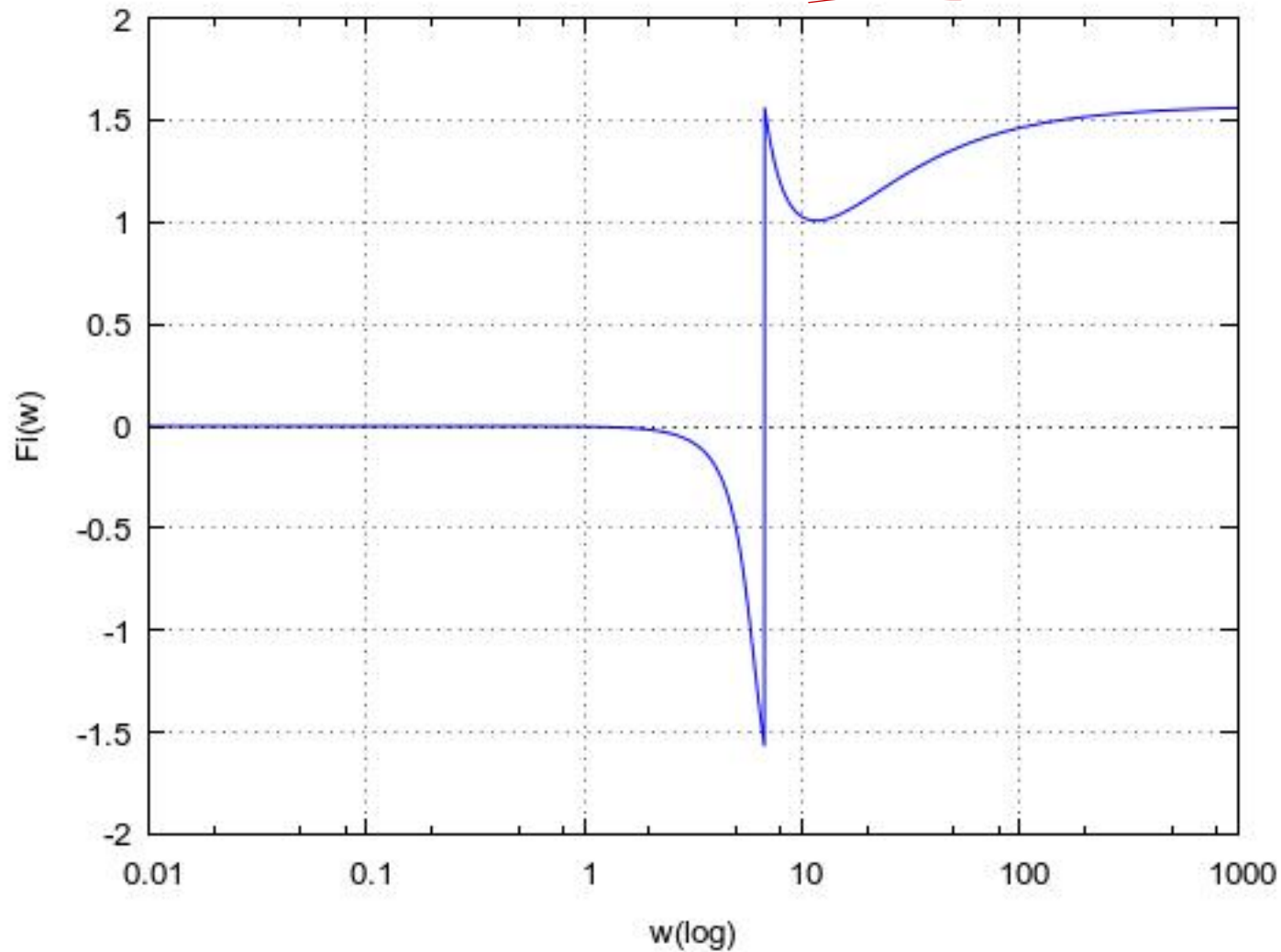

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

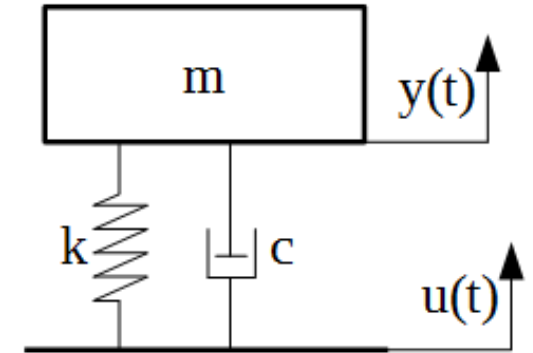

$\varphi(\omega)$ dla obliczeń z użyciem „atan”

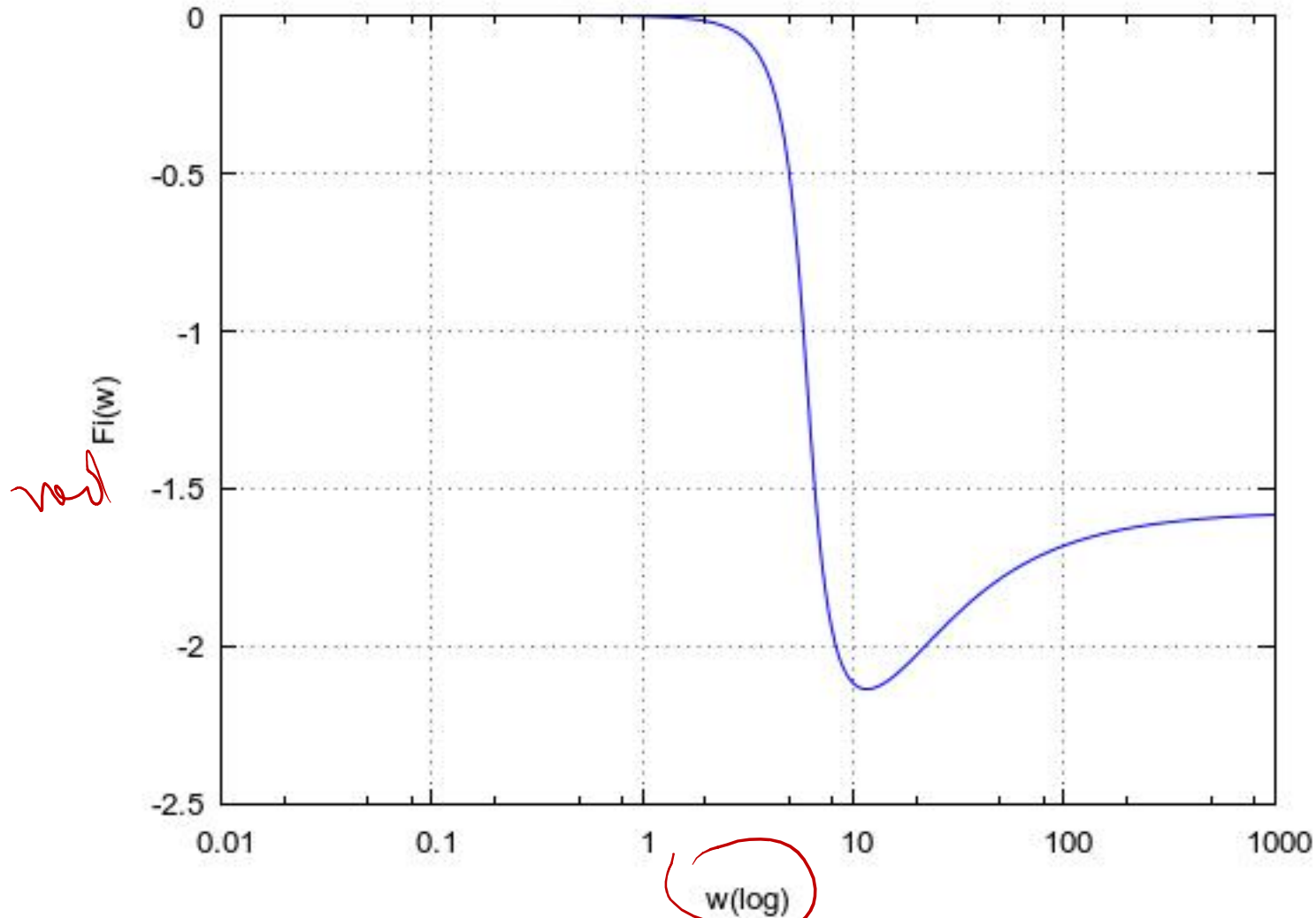

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

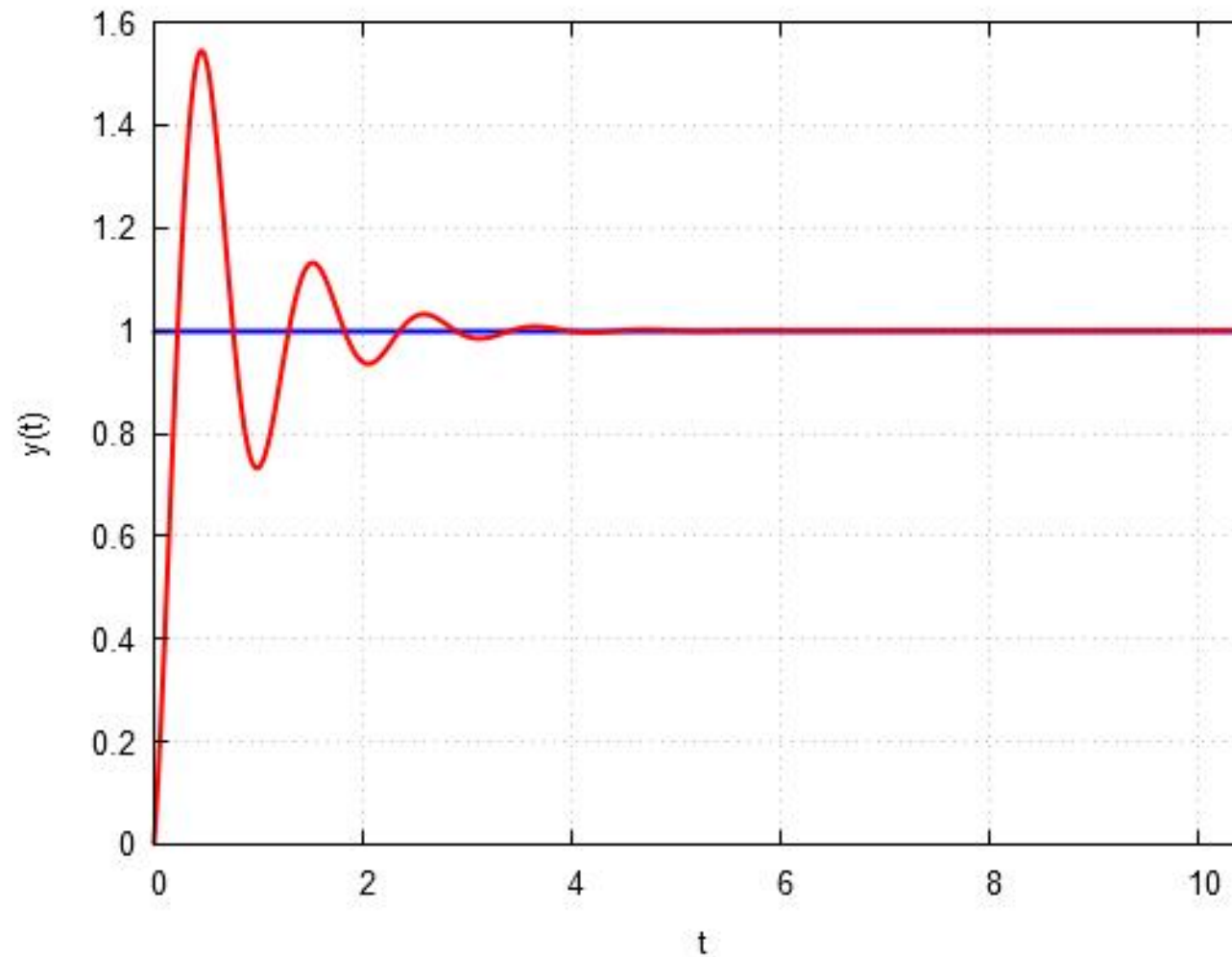
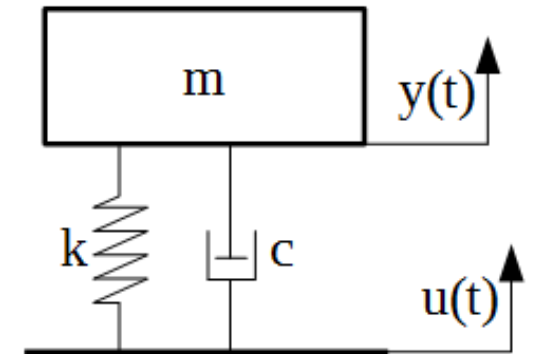
$\varphi(\omega)$ dla obliczeń z użyciem „atan2”

Transmitancja widmowa

Przykład 2 - układ drgający

Odp. na wymuszenie skokowe

Klasyfikacja podstawowych obiektów automatyki

Nazwa elementu	Równanie	Transmitancja
proporcjonalny (bezinercyjny)	$y(t) = ku(t)$	k
inercyjny I rzędu	$T \frac{dy(t)}{dt} + y(t) = ku(t)$	$\frac{k}{Ts + 1}$
całkujący	$y(t) = k \int_0^t u(t) dt$ $\frac{dy(t)}{dt} = ku(t)$	$\frac{k}{s}$

Klasyfikacja podstawowych obiektów automatyki

Nazwa	Równanie	Transmitancja
różniczkujący ~~ciągły~~	$y(t) = k \frac{du(t)}{dt}$	ks $k \in \mathbb{R}$
~~różniczkujący~~ ~~rzeczywisty~~ (z bezwładnością)	$T \frac{dy(t)}{dt} + y(t) = k \frac{du(t)}{dt}$	$\frac{ks}{Ts + 1}$

$$ks \cdot \frac{1}{Ts + 1}$$

Klasyfikacja podstawowych obiektów automatyki

Nazwa	Równanie	Transmitancja
<u>opóźniający</u>	$y(t) = u(t - \tau)$ <p style="text-align: right;">$\tau \in \mathbb{R}_+$</p>	$e^{-\tau s}$
<u>inercyjny II rzędu (oscylacyjny)</u>	$T_1^2 \frac{d^2 y(t)}{dt^2} + T_2 \frac{dy(t)}{dt} + y(t) = ku(t)$	$\frac{k}{T_1^2 s^2 + T_2 s + 1}$

$k \in \mathbb{R}$
 $T_1, T_2 \in \mathbb{R}_+ [s]$

Klasyfikacja podstawowych obiektów automatyki

nazwa elementu	transmitancja
Proporcjonalny	k
Inercyjny pierwszego rzędu	$\frac{k}{Ts+1}$
Całkujący	$\frac{k}{s}$
Różniczkujący idealny	ks
Różniczkujący rzeczywisty	$\frac{ks}{Ts+1}$
Element opóźniający	$e^{-\tau s}$
Inercyjny drugiego rzędu	$\frac{k}{T_1^2 s^2 + T_2 s + 1}$

Element proporcjonalny

1. Równanie: $y(t) = ku(t)$ $u(t)$ - wejście, $y(t)$ - wyjście

Element proporcjonalny

1. Równanie: $y(t) = ku(t)$ $u(t)$ - wejście, $y(t)$ - wyjście

---

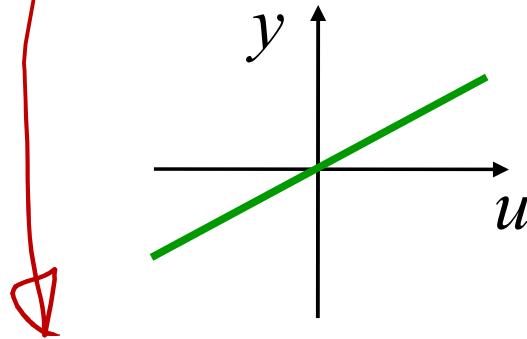
2. Charakterystyka statyczna: $u(t) = \text{const.} \Rightarrow y(t) = \text{const.}$

Element proporcjonalny

1. Równanie: $y(t) = ku(t)$ $u(t)$ - wejście, $y(t)$ - wyjście

---

2. Charakterystyka statyczna: $y = ku$ dla $\frac{dy}{dt} = 0 \wedge \frac{du}{dt} = 0$

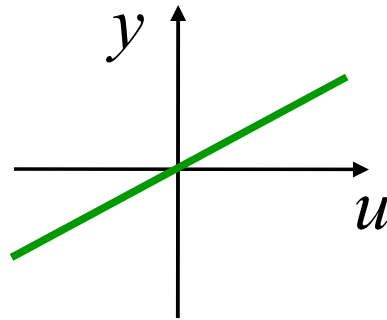
3. Transmitancja: $Y(s) = k \cdot U(s)$
 $G(s) = \frac{Y(s)}{U(s)} = k$

Element proporcjonalny

1. Równanie: $y(t) = ku(t)$ $u(t)$ - wejście, $y(t)$ - wyjście

---

2. Charakterystyka statyczna: $y = ku$ dla $\frac{dy}{dt} = 0 \wedge \frac{du}{dt} = 0$

3. Transmitancja: $G(s) = k$

---

4. Odp. skokowa: $u(t) = u_0 \cdot \mathbb{1}(t) \rightarrow U(s) = u_0 \cdot \frac{1}{s}$

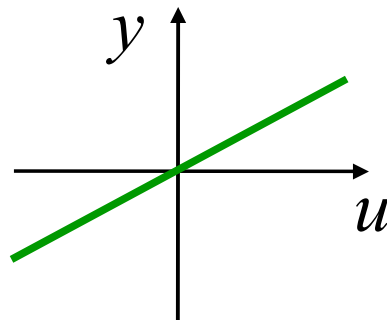
$$Y(s) = G(s) \cdot U(s) = k \cdot u_0 \frac{1}{s} \quad y(t) = \mathcal{L}^{-1}\{Y(s)\} = k u_0 \mathbb{1}(t)$$

Element proporcjonalny

1. Równanie: $y(t) = ku(t)$ $u(t)$ - wejście, $y(t)$ - wyjście

---

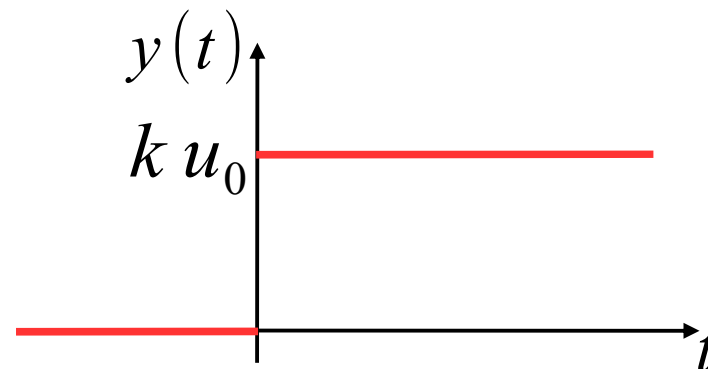
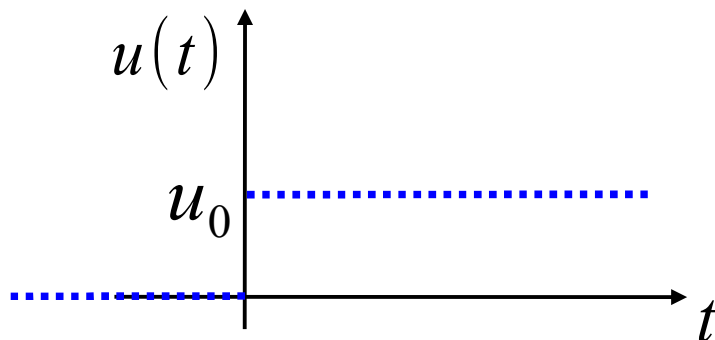
2. Charakterystyka statyczna: $y = ku$ dla $\frac{dy}{dt} = 0 \wedge \frac{du}{dt} = 0$

3. Transmitancja: $G(s) = k$

---

4. Odp. skokowa: $y(t) = k u_0 1(t)$ dla $u(t) = u_0 1(t)$

Element proporcjonalny

---

5. Transmitancja widmowa: $a(j\omega) = k$

$$P(\omega) = k ; \quad Q(\omega) = 0$$

Element proporcjonalny

---

5. Transmitancja widmowa:

Element proporcjonalny

---

5. Transmitancja widmowa: $G(j\omega) = k$ $P(\omega) = k$, $Q(\omega) = 0$

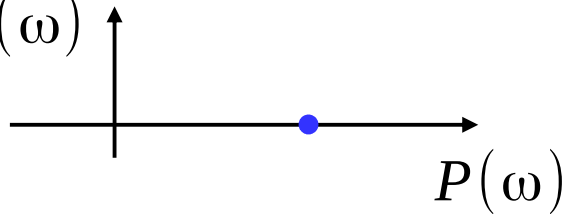
6. Wykres Nyquista:

Element proporcjonalny

5. Transmitancja widmowa: $G(j\omega) = k$ $P(\omega) = k$, $Q(\omega) = 0$

6. Wykres Nyquista: $Q(\omega)$

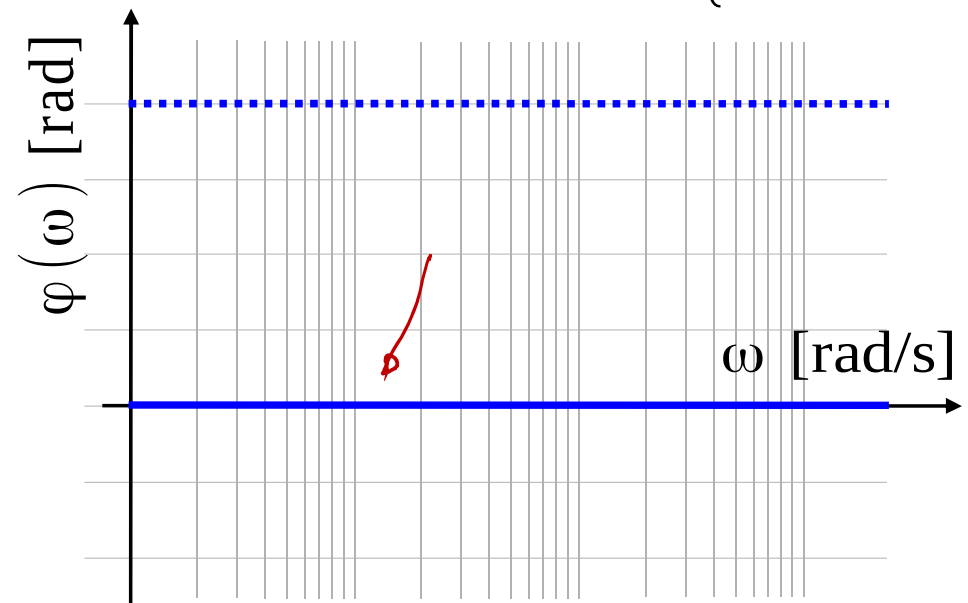
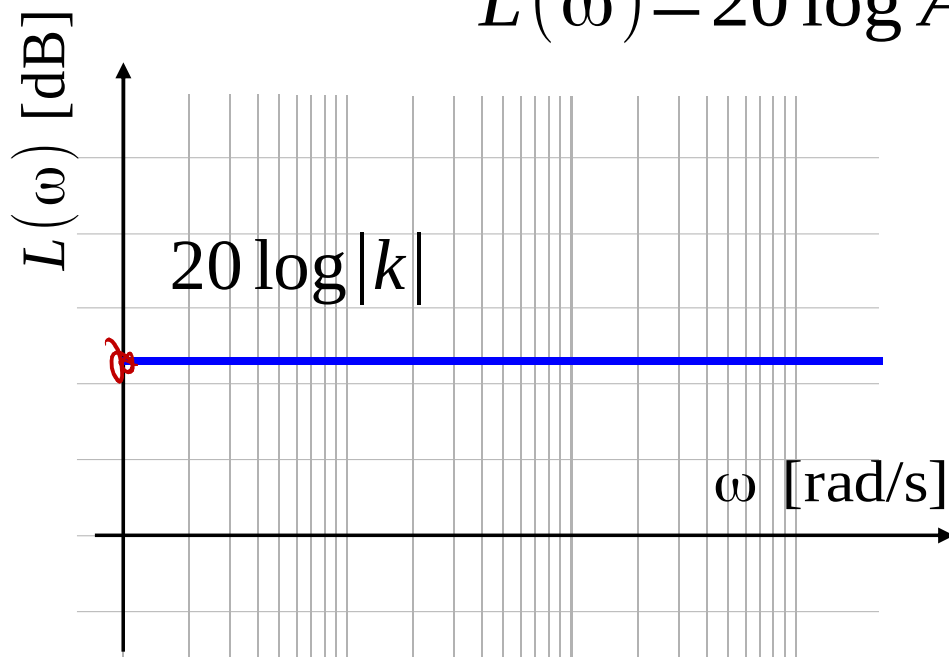

dla $k > 0$

7. Wykres Bodego: $A(\omega) = \sqrt{P^2 + Q^2} = |k|$

$$L(\omega) = 20 \log A(\omega)$$

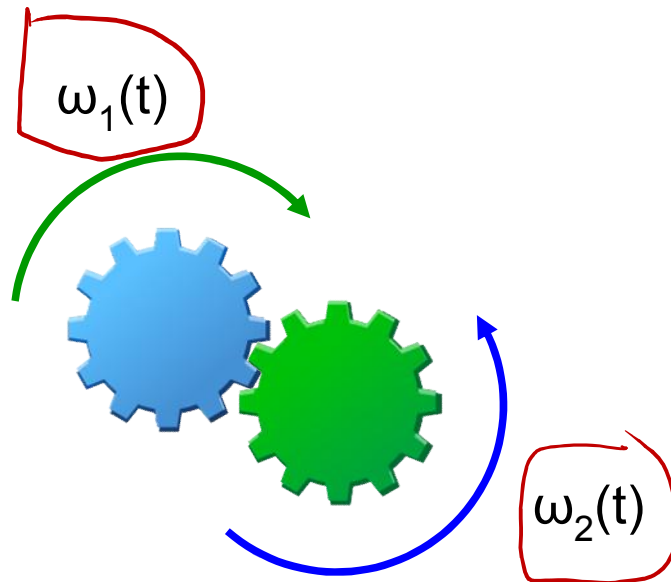
$$\varphi(\omega) = \arctan \frac{Q}{P} = \begin{cases} 0, & \text{dla } k \geq 0 \\ \pi, & \text{dla } k < 0 \end{cases}$$

Element proporcjonalny

Przykłady

1

przekładnia zębata:

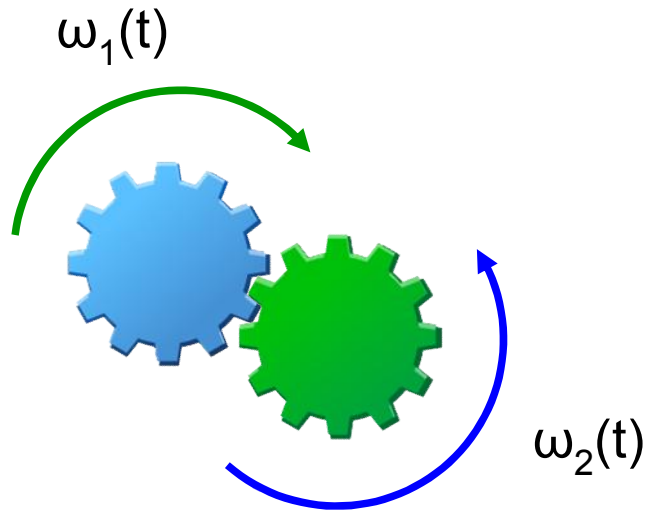
wejście – prędkość kątowna $\omega_1(t)$

wyjście – prędkość kątowna $\omega_2(t)$

Element proporcjonalny

Przykłady

1

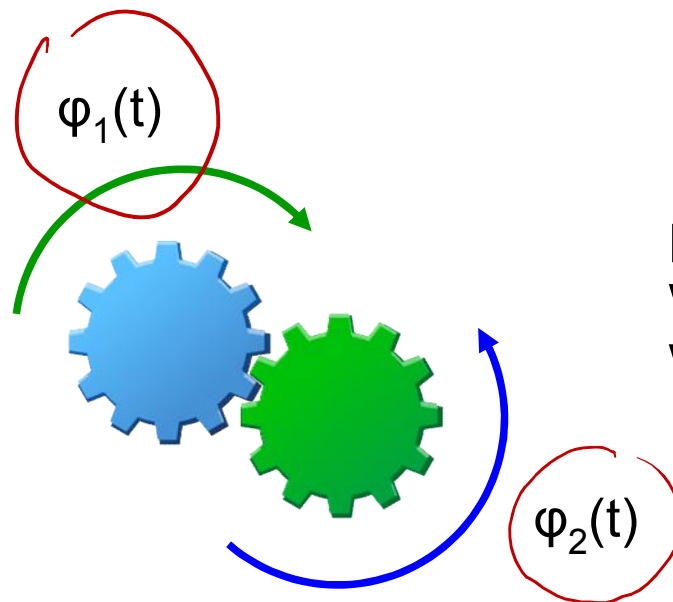

przekładnia zębata:

wejscie – prędkość kątowna $\omega_1(t)$

wyjście – prędkość kątowna $\omega_2(t)$

2

przekładnia zębata:

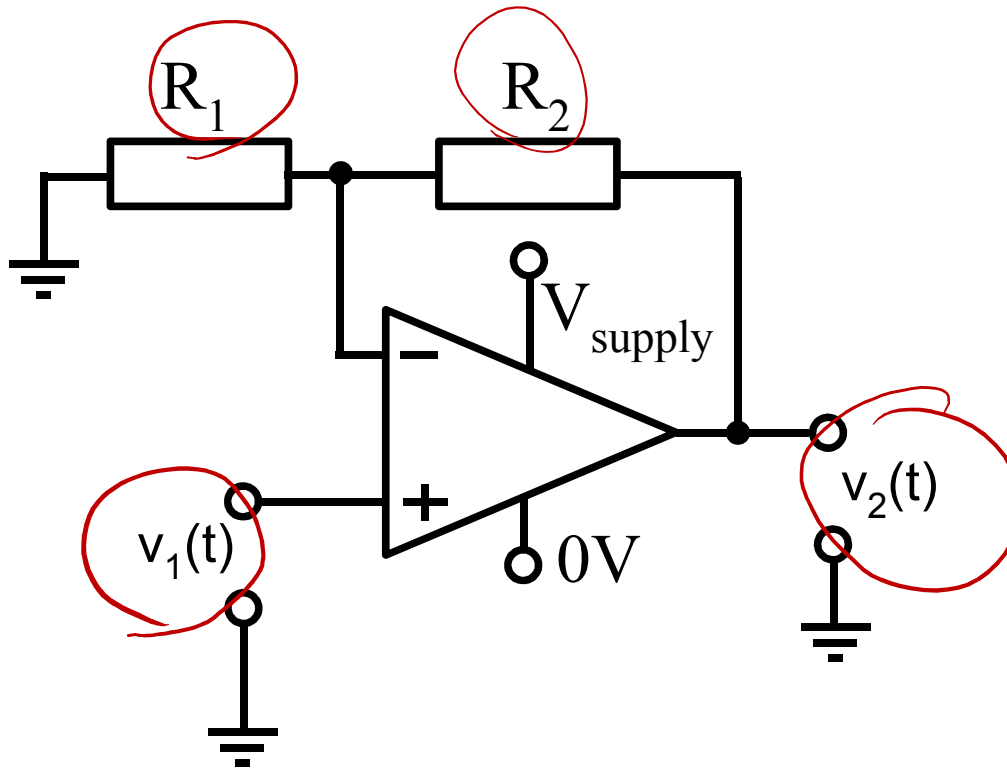
wejscie – kąt obrotu $\varphi_1(t)$

wyjście – kąt obrotu $\varphi_2(t)$

Element proporcjonalny

Przykłady

3

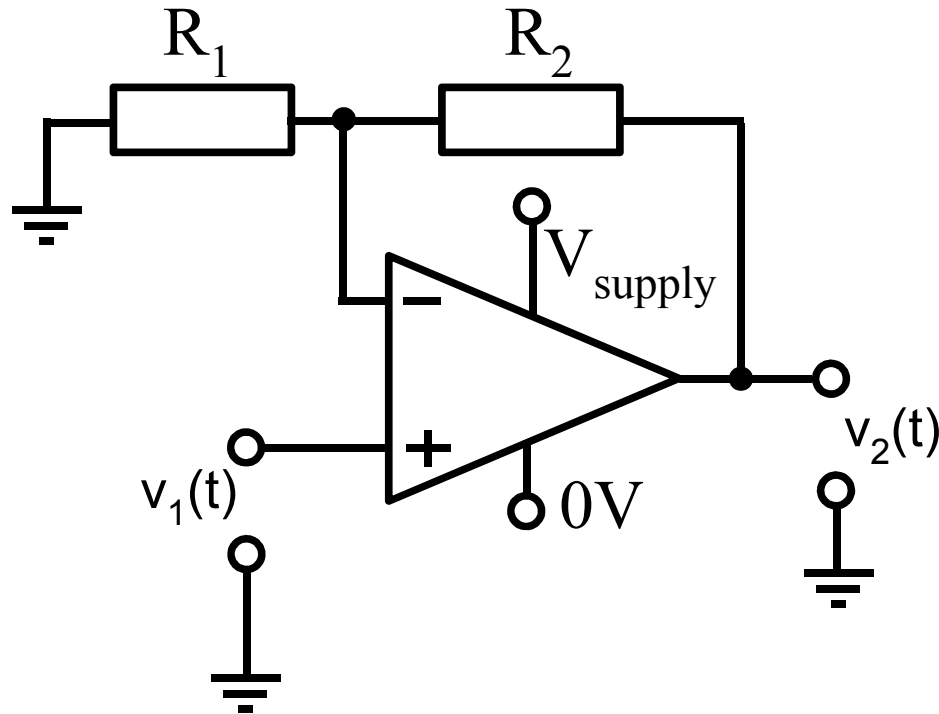
WZMACNIACZ
OPERACYJNY:
wejście – napięcie $v_1(t)$
wyjście – napięcie $v_2(t)$

$$v_2(t) = v_1(t) \left(1 + \frac{R_2}{R_1} \right)$$

Element proporcjonalny

Przykłady

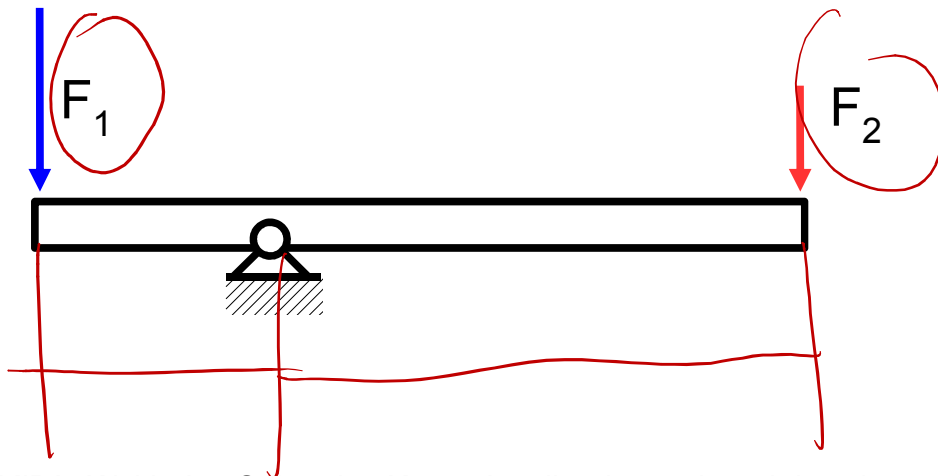
3

WZMACNIACZ
OPERACYJNY:
wejście – napięcie $v_1(t)$
wyjście – napięcie $v_2(t)$

$$v_2(t) = v_1(t) \left(1 + \frac{R_2}{R_1} \right)$$

4

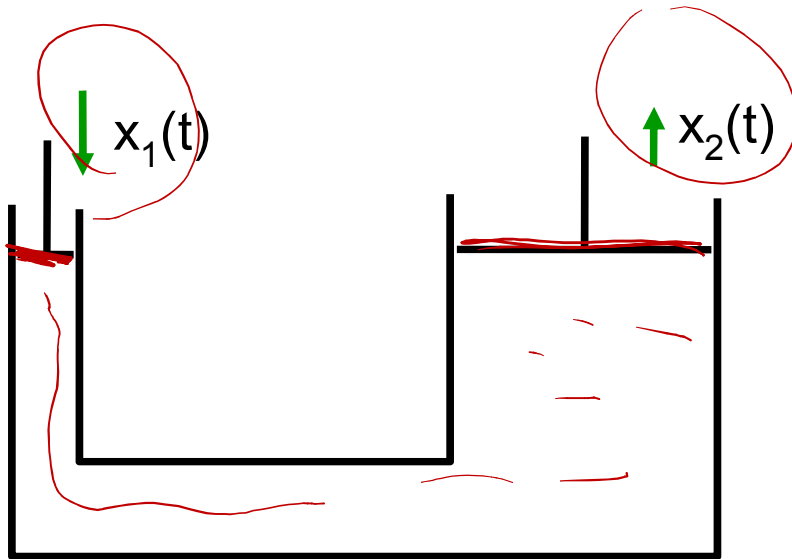

BELKA w stanie ustalonym:
wejście – siła F_1
wyjście – siła F_2

Element proporcjonalny

Przykłady

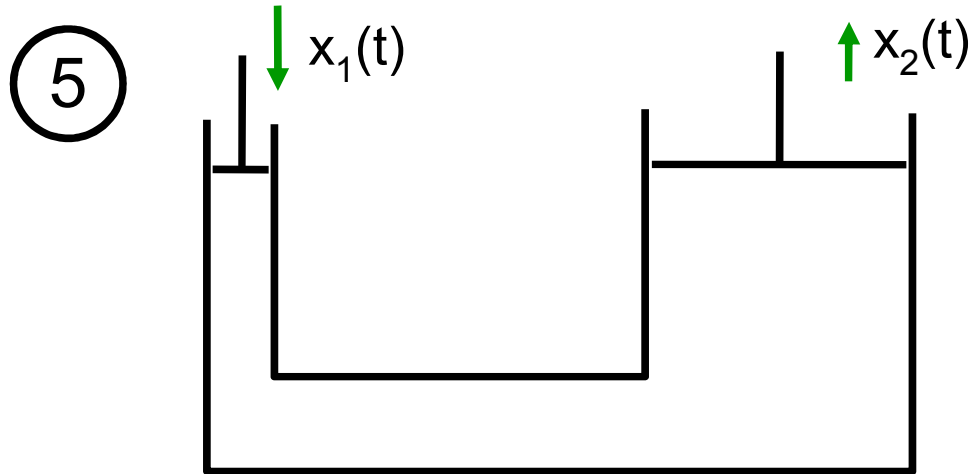
5

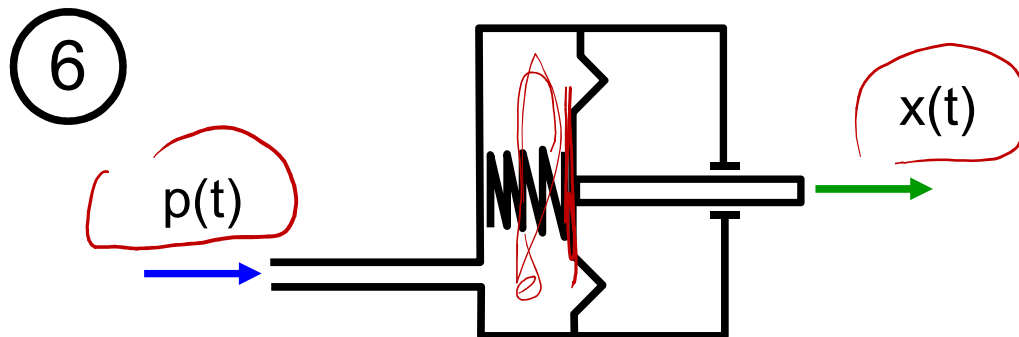
PODNOŚNIK HYDRAULICZNY:
wejście – przemieszczenie $x_1(t)$
wyjście – przemieszczenie $x_2(t)$

Element proporcjonalny

Przykłady

PODNOŚNIK HYDRAULICZNY:
wejście – przemieszczenie $x_1(t)$
wyjście – przemieszczenie $x_2(t)$

SIŁOWNIK PNEUMATYCZNY:
wejście – ciśnienie $p_1(t)$
wyjście – przemieszczenie $x(t)$

$$p(t) \cdot A = k \cdot x(t)$$

Metody obliczeń komputerowych na potrzeby analizy transmitancji

Oprogramowanie do obliczeń symbolicznych:

- Strona internetowa: www.wolframalpha.com
- Maxima (darmowe)
- Wolfram Mathematica (<http://www.wolfram.com/mathematica/>)
- Mathcad

MathWeb

Wykresy sporządzić można również w arkuszu kalkulacyjnym
(np. Excel, LibreOffice Calc)

Oprogramowanie – przykład wykorzystania

transfer function $(8*s+4)/(2*s^4+7*s^3+11*s^2+19*s+6)$

[Examples](#) [Random](#)

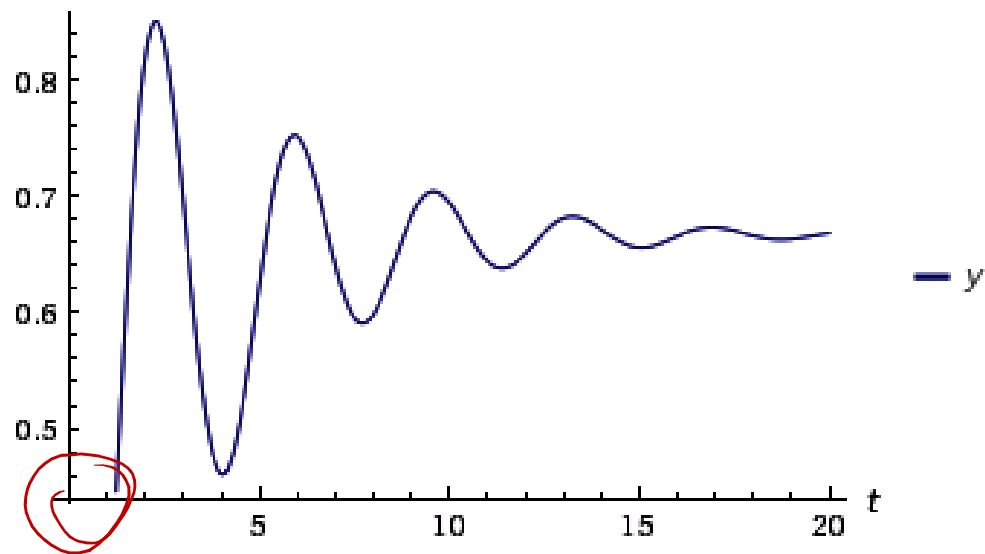
Input interpretation:

systems model

transfer function
$$\frac{4 + 8 s}{6 + 19 s + 11 s^2 + 7 s^3 + 2 s^4}$$

Oprogramowanie – przykład wykorzystania cd.

Unit step response plot:

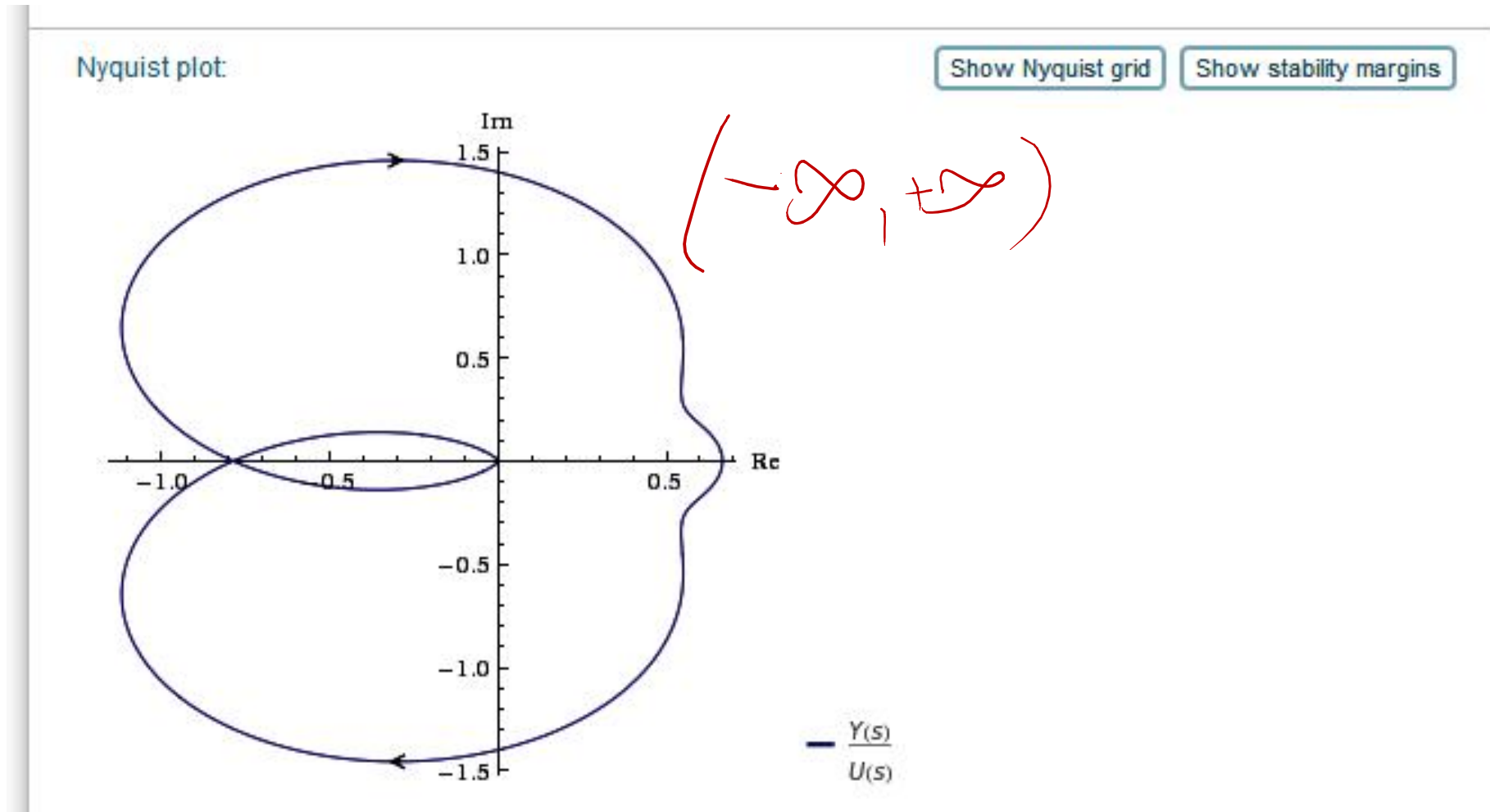

Less time

More time

Unit step ▼

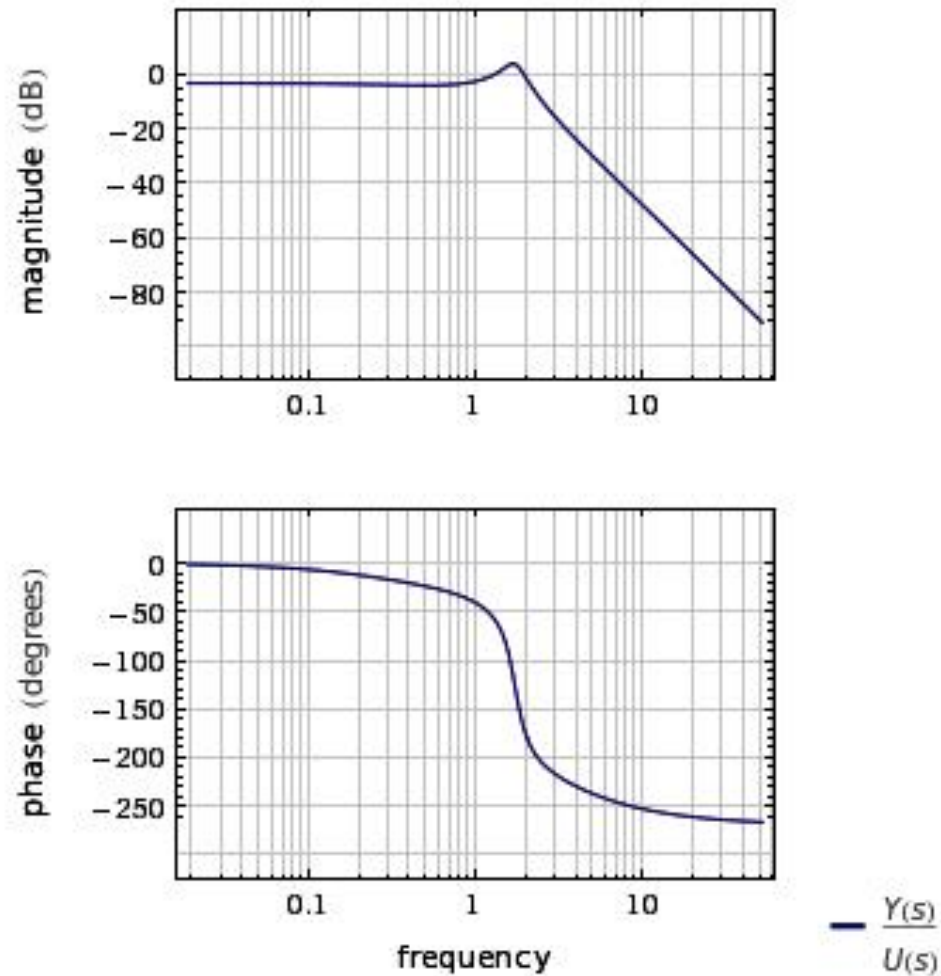
Oprogramowanie – przykład wykorzystania cd.

Oprogramowanie – przykład wykorzystania cd.

Bode plot:

Show stability margins

Oprogramowanie – przykład wykorzystania cd.

partial fraction decomposition $s/(s^3+4*s^2+5*s+2)$

Examples ↻ Random

Assuming "s" is a variable | Use as a [unit](#) instead

Input

partial fractions

$$\frac{s}{s^3 + 4s^2 + 5s + 2}$$

Result:

$$\frac{s}{s^3 + 4s^2 + 5s + 2} = -\frac{2}{s + 2} + \frac{2}{s + 1} - \frac{1}{(s + 1)^2}$$

Step-by-step solution

Oprogramowanie – przykład wykorzystania cd.

inverse laplace transform $s/(s^3 + 4s^2 + 5s + 2)$

Examples Random

Assuming "s" is a variable | Use as a [unit](#) instead

Input:

$$\mathcal{L}_s^{-1}\left[\frac{s}{s^3 + 4s^2 + 5s + 2}\right](t)$$

$\mathcal{L}_s^{-1}[f(s)](t)$ is the inverse Laplace transform of $f(s)$ with real variable t

Result:

$$-e^{-2t} (e^t t - 2e^t + 2)$$